

ugyanúgy hajszolunk gyarló csodát
pedig egy-egy kontinensünk veszett el
velük délszaki sziget elmerült
ágálhat a színen zúghat az ember
nem tölti meg utánuk azt az űrt
magashegység párák fölötti csúcán
tág fennsík újjáköltő ózóna
a megbékélés fensőbb álma Gyurkán
kívül más nem vezethetett oda
tájfun söpörte el tarka korallszirt
társas létet csúfoló majmait
s hajótöröttjét kiről messze látszik
nagyzás bohóca s urukat Lacit
a bútor mosdó létra lift a díszlet
maradt de heherészés se sirám
semmi életjelük kivágta nyeszlett
nyelvük angolos távozó Iván
hogy törődnénk a veszteségbe abba
süketnéma környezet vesz körül
pusztán fuldoklunk levegőtlenül
s kísér bábusereg humortalanja

Spiró György

HONDERŰ

(Komédia)

Szereplők

ANNAMARI

FRÍDHOF

PUKÁNSZKY

ZOLTÁNFY

VANCSURA

Történi 1997-ben Budapesten

Színhely: egy századfordulón épült budapesti belvárosi bérház leválasztott lakásának nagyszobája. A középtől kissé balra, hátul az előszobába vezető ajtó. Az előszobából a nyitott ajtón át látható a fal egy része. A bal oldali falnál, elöl pianínó, előtte zongoraszék. Az ajtótól jobbra, hátul három szegmensből álló régi típusú ablak, mögötte halvány derengés, a függöny fehér vászonból készült, áttetsző, de nem átlátszó, rajta finom, izléses virágminta. Az ablaküveg mögött hiányos vakolatú tűzfal. Az ablaktól jobbra, hátul régi divány, rajta takaró, díszpárna. A diványtól jobbra, a sarokban fésülködőasztalka háromszárnyú tükörrel, előtte puff. Jobbra, elöl két

régi, vedlett bőrfotel, előtte dohányzóasztal. A padlón szőnyeg. A mennyezetről sokkarú csillár lóg, valamennyi karban gyertya ég. A pianínó tetején petróleumlámpa világít. Mellette, szintén a pianínó tetején zsebrádió és telefon. Körben, a falaknál végig régi könyvespolcok a mennyezetig, tele könyvekkel. A pianínó mögött, a bal sarokban cserépkályha, előtte kovácsoltvas kályhaelőke, benne piszkavas

I. felvonás

I. jelenet

Annamari, 82 éves hölgy, a fésülködőasztalka előtt ül a puffon, és a sminkjét tökéletesíti gondosan. Elegáns, sötét, csipkéekkel díszített ruhában van, nyakában sál. Lábán magas sarkú cipő. Csöngetés

ANNAMARI Megyek már, megyek, repülök! (Feláll, kisiet, az ajtót nyitva hagyja)

Ajtónyitás hangja

VANCSURA *(hangja)* Csókolom. Özvegy dr. Belogorodszky Aurélné?

ANNAMARI Belohorodszky, „h”-val! Mint a kocsik hátulján a H betű...

VANCSURA *(hangja)* Remek. Annyira örülük, hogy megismerhetem a nénit! Én most itten benyomulok...

ANNAMARI De kérem!...

VANCSURA *(hangja)* Nem kell megijedni, kezicsókolom... Az igazolványom... ez vagyok én... (Megjelenik a szobaajtóban. Harminc év körüli fiatalember, öltönyben van, nyakkendőben, kezében aktatáska és igazolvány. Annamari belohol utána)

ANNAMARI Maga kicsoda, mit akar?! Hívom a rendőrséget! Sikítok!

VANCSURA Hát a végrehajtó, kezicsókolom. Tessék megnézni, ez itten én vagyok, ugye. Tessék nyugodtan leülni, nem lesz semmi baj... Milyen szépen fel van öltözve a néni! Ez jó, mert van, ahol pizsamában, hálóingben...

ANNAMARI Hogyhogy végrehajtó?

VANCSURA A néni megkapta a fizetési meghagyást, alá is tetszett írni, hogy át tetszett venni... és nem tetszett fellebbezni... kétfelé tetszik adósnak lenni, gáz meg villany, és nekünk, ugye, akkor ki kell jönni, itt a végzés, és mi reggel hattól este tízig a törvények szerint bármikor. Tessék nyugodtan létezni... egy kicsikét foglalok itten, aztán máris megyek...

ANNAMARI Uram, ma nekem nem alkalmas!

VANCSURA Hát nagyon sajnálom, de én nem tudok csak úgy máskor...

ANNAMARI Én minden hivatalos levelet kidobok. Olvasatlanul visszaadom a postásnak, dobja ki a szemétkébe.

VANCSURA Igen? Hát ez hiba. Akkor ki írja alá?

ANNAMARI Én mindet aláírom, de fel se bontok, a postás odalent kidobja.

VANCSURA Jó, hát én erről nem tehetek. Most itt, ugye, már jogállam van, tesszik tudni, adóss, fizess. – Tessék leülni, főzni, akármi, például van, ahol kávéval kínálják az embert, azt, ugye, el szoktam fogadni, mert mért bántsam meg őket a kicsodájukban... Én félóra alatt felbecsülöm, akkor szépen alá tetszik írni, azt úgy hívják, hogy jegyzőkönyv, és én már itt se vagyok.

ANNAMARI Nem érti, hogy ma a legkevésbé sem alkalmas?

VANCSURA *(kinyitja a táskát, kotorászik)* Özvegy micsodáné, özvegy dr. Belohorodszky Aurélné, itt van a két végrehajtási lap, ugye, az összes tartozás meg az eljárási díj, ebben benne van a bíróság meg a végrehajtás költsége, meg a kamatok, tessék, 44 536 forint. *(Leteszi a papírt az asztalra)* Ha ezt most ki tetszik egyenlíteni készpénzben, én már itt se vagyok, kezicsókolom.

ANNAMARI Foglaljon le, amit akar, de jöjjön máskor! Jöhet holnap reggel hatkor is akár!

VANCSURA Az egy módszer, kezicsókolom, ugye, hogy az adós az ingóságait elrejtí, de az már büntetendő.

ANNAMARI Holnap reggel viheti az összes bútoromat, ha akarja!

VANCSURA Elvinni, így a két kezemmel? Még sose tetszett végrehajtva lenni?! Én felbecsülöm, ami van, és felveszem a jegyzőkönyvet, amit alá tetszik írni, és akkor én elmegyek, és minden itt marad. Majd valamikor jönnek a szállítók, és elviszik a Margit körút 16.-ba, ahol van egy árverési csarnok. És mondok egy jó hírt: addig a néni továbbra is úgy használhatja, mintha a sajátja lenne. Világos vagyok? Szóval használni lehet, csak elvinni nem és főleg eladni nem, mert az már zártörésnek számít, és az bűncselekmény, tetszik érteni?

ANNAMARI Akkor végezzen gyorsan!

VANCSURA Ez itt nekem a negyedik ügyem ma, és még van legalább tizenöt, de nekem itten, ugye, föl kell becsülnöm. Azért az egy munkavégzés, tessék nekem elhinni.

ANNAMARI De miért éppen ma!?

VANCSURA Azt én döntöm el, szabadon, mint önálló bírósági végrehajtó, hogy kinél mikor. Ne tessék nekem mondani, hogy nem tetszett erre számítani. Csak feltűnt a nélinek, hogy levonnak a nyugdíjából?!

ANNAMARI Nem vettem észre.

VANCSURA A legalacsonyabb öregségi nyugdíj mentes, afölött letiltanak, ugye, egy adósságnál 33%-ig, aztán többnél 50%-ig... És itt több van, az Elmű is, tessék nézni, meg a Díjbeszedő Rt.

ANNAMARI Nekem özvegyi nyugdíjam van... Annyit kapok, mint régen.

VANCSURA Akkor a nélinek a legalacsonyabb öregségi alatt van, vagyis most az 13 ezer... Hát van ilyen... Attól még nekem foglalnom kell. A nyugdíjasok mind melóznak feketén, az ilyen özvegy doktornék például jósolni szoktak, ha még eddig nem tetszett, hát tudom ajánlani. Na akkor most tessék nyugodtan létezni, mintha itt se lennék, az idő pénz, tetszik tudni. És az nem jó, ha az adós akadályozza a foglaló munkáját. Annak, ugye, következményei vannak, jogi meg minden. Ugye, ha fizetni tetszett volna, ez az egész nincs. De hát. Viszont még meg lehet gondolni, ha megvan ez a mennyi, ez a 44 ezer, akkor én adok egy nyugtát és kalap. És ha kételkedni tetszik, hogy én, az én vagyok, akkor be tetszik telefonálni, hogy így meg így néz ki, és akkor ők bent megmondják, hogy az bizony tényleg én vagyok. Telefon van? Vagy ki lett kapcsolva?

ANNAMARI Azt fizetem, az nincs kikapcsolva.

VANCSURA Mert van nálam ilyen mobil, bunkófon. *(Nevet)* És azon is lehet hívást eszközölni. Az adós költségére persze. Végrehajtási kifogást is lehet ellenem tenni, azt majd nem mindig szoktak, csak hát hiába, én törvényesen működök.

ANNAMARI Meddig tart egy ilyen becslés?

VANCSURA Attól függ, ugye, csókolom. *(Körülnéz)* Na de ezekből ki fog jönni. Ez a gyakorlatból van, tetszik érteni. Majd megnézem például azt a pianínót, az már önmagá-

ban valamennyi... Ez a csillár, ez is lehet mennyi, három-négyezer... Ebben mi van, gyertyák? Hogyhogy gyertyák?

ANNAMARI Valamivel muszáj világítanom.

VANCSURA Na de gyertyával a huszadik század végén!? És az ott micsoda, petróleumlámpa?

ANNAMARI Az.

VANCSURA Na de minek, kezicsókolom!?

ANNAMARI Mert kikapcsolták a villanyt...

VANCSURA De hát attól még! Kezicsókolom! Hát olyat nem tetszett hallani, hogy lopni az áramot?!

ANNAMARI Hallottam.

VANCSURA Hát akkor?!

ANNAMARI Amikor kikapcsolták, felajánlották, hogy ők maguk feketén rögtön visszakötik... miután leplombálták az órát... a gázosok szintén...

VANCSURA Hát akkor?! Mért, túl sokat kértek?

ANNAMARI Nem kértek túl sokat... De én nem.

VANCSURA Na de hát, kezicsókolom, jobb így, hogy gyertyával kell vacakolni?

ANNAMARI Jobb. Azt nem tudják kikapcsolni.

VANCSURA De viszont le lehet foglalni, a csillárral együtt.

Csend

Jó, hát nem az én dolgom... De akkor se mosogép, se frizsider!...

ANNAMARI Mosógépem sose volt, a frizsidert elajándékoztam.

VANCSURA És a tévé?!

ANNAMARI Nincsen tévém. Nem jó az, kedvesem, ha mindene megvan az embernek. Akkor nem tartja össze semmi. Valahányszor jó sorom volt, csak őrjöntem unalmamban, és megőrjítettem magam körül mindenkit.

VANCSURA Na ne tessék itt nekem. Minden nyugdíjas a tévét bámulja egész nap. El van az dugva.

ANNAMARI Nem hiszem, hogy a maga felhatalmazása gyanúsítgatásra is szólna, uram.

VANCSURA Mi?

ANNAMARI Gyorsan becsülje föl, és hordja el magát.

VANCSURA Én udvariasan, kezicsókolom, úgyhogy én erre nem szolgáltam rá. *(Kotórászik a táskájában, elővesz valami papírt)* Itt az van, hogy bankszámla vagy takarékbetétkönyv nem lett megállapítva.

ANNAMARI Nem lett megállapítva...

VANCSURA De, ugye, nekünk jogunk van, hogy a matracba meg akárhova rejtett készpénzt is lefoglaljuk a tartozás fejében.

Kis csönd

A végrehajtó jogosult. Viszont a személyi motozás tilos. Tetszik engem érteni? *(Kis csönd, Vancsura sóhajt)* Nem tetszik valami nagyon értelmes néni lenni... Egy özvegy doktorné!... Kárpótlási jegy is jó...

ANNAMARI Nincs. Kárpótlás!... Undorító!

VANCSURA Néni kérem, én elkezdem itt a bútorokkal, addig a néni kimegy... Haris-

nyába könnyen be lehet dugni, és én nem veszem észre, mert én piszmozok itten... Sose fogom megtudni, mennyi készpénz lett eltitkolva... Tetszik engem érteni?

Csend

Mi emberségesen szoktunk, én meg aztán pláne, hát hogy magyarázzam meg jobban!! ANNAMARI Maga ne kiabáljon, ez az én lakásom! Végezze a dolgát, és aztán takarodjék! VANCSTURA Na jó, hát ilyen hangon is lehet, én azt hittem, a néni egy nem hülye néni, egy özvegy doktorné, de tudok én másképp is, aztán lehet fellebbezgetni évekig! Annak nincs halasztó hatálya! Tetszik tudni, mi az?!

ANNAMARI Én a maguk bükkfanyelvét jobban ismerem, mint maga. Végezze már a dolgát, mire vár?!

VANCSTURA Tessék nézni... egy szék marad, egy asztal marad... egy huszonötös égő marad... Ezért is hiba, hogy nem tetszik lopni az áramot... Marad véletlenül két szék, például, véletlenül... És lehet mondani, hogy a foglalás után tetszett venni... Ha nagyon tetszik ragaszkodni mondjuk a pianínóhoz, mert azon tetszett a néninek klimpírozni kislánykorában, akkor én mondjuk észre se veszem, hogy van ott egy pianínó...

ANNAMARI Foglalja le szépen a pianínót, oda is láncolhatja a kályhához.

VANCSTURA Jó, hát ha a néni ilyen...

Annamari nevet

Most mit tetszik vihogni?! Ahol én megjelenek, ott nem vihognak, ott siránkoznak, ott könnyörögnek!

ANNAMARI Nahát, én ezt el fogom mesélni! *(Nevet)*

VANCSTURA Följelenteni, azt lehet. Csak ne nagyon tessék reménykedni.

ANNAMARI Följelenteni, én, magát? Jóember, hova gondol! – Na mit szólna egy jó erős kávéhoz?

VANCSTURA Kérem? – Jó, hát lehet... Csak ne tessék azt képzelni, hogy valami mérget tetszik beletenni...

ANNAMARI *(hahotázik)* Mérget! Huhú! *(Leül az egyik fotelba, keresztbe teszi a lábát, nevet)* Ha megengedi, édes fiam...

Vancstura zavartan nézi, csönd

Ez egy jó nap...

Csend

VANCSTURA Tessék ide figyelni... Tessék előszedni a tévét, és akkor még valamit foglalok, és ennyi volt. Na?

ANNAMARI Aha.

VANCSTURA Na.

Csend

Nekem jó a modorom, jobb is a hatásfokom. Küldhetek olyan palit, aki olcsón átköti a villanyt, és a plombának kutya baja se lesz. És akkor a néni előszedheti a tévét a pincéből, és tetszik bámulni, amíg el nem viszik. És majd vehet a néni használtan egy másikat.

ANNAMARI Édes gyermekem, nekem nincs tévém. Régen persze volt, némelyik férjem nézte, de amióta véglegesen özvegy vagyok, nincs. Elajándékoztam. Színes volt, nagyképernyős, távirányítós... És akkor még volt áramom... (*Rágyújt*) Gyermekem, maga nem dohányzik?

VANCSURA De. (*Zavartan áll*)

ANNAMARI Ha nem kér kávé, van whisky, konyak... a legjobb márkák... Vagy azt is le lehet foglalni? Majd maga előtt bontom fel az üveget, hogy lássa, nem töltök bele semmit, jó, kicsi fiam?

VANCSURA Nem, én... Munkaidőben, ugye... Úgyhogy nem...

Csöngetnek. Annamari felpattan, kisiert. Vancsura zavartan áll. Kint ajtónyitás hangja

ANNAMARI (*hangja*) Ja, csak maga az...

HANG Kezicsókolom... Köszönöm... Csókolom!

Annamari bejön, kezében egy levél

ANNAMARI A postás. (*Megnézi a borítékot*) Írt az unokám! Boldog nap! Én ugyan megírtam neki, hogy írjon angolul vagy franciául, de ő inkább kínlódik a magyarral, pedig magyarul sose tanult írni... Én is írok neki angolul, franciául, hogy gyakoroljam, de általában nem küldöm el neki, minek terheljem egy vénlány sirámaival?... Honnan a csudából írt most? Kanadából? Hogy kerül ő Kanadába? (*Leül a zongoraszékre, kezdi felbontani a levelet*) A legutóbb Venezuelából írt... Hogyhogy most Kanadából?! Azok odaát mind lököttek, a gyökereiket keresik, a boldogtalanok... – Nézze, ezt a kisorádiót is tőle kaptam, elemes, de világvevő... kilenc éve, és remekül szól most is!

VANCSURA (*odanéz a pianínón levő kisorádióra*) Háromszáz forint. – Ha a néni fölemelné végre a fenekét, akkor én most felbecsülném a zongoraszéket, nekem drága az időm.

Annamari feláll, a levelet felbontatlanul a pianínóra teszi

Nyikorog, a lakkozása lepattogzott, az illesztések lötyögnek... százötven forint, és akkor jólelkű voltam...

ANNAMARI Nagylelkű, kisfiam. Azt úgy mondják magyarul.

VANCSURA Van énnekem szakvizsgám. (*Valamit följegyez, majd a könyvespolchoz lép*) Ezek itten micsodák?

ANNAMARI Könyvek, kisfiam.

VANCSURA De milyen könyvek?

ANNAMARI Azok ott latin nyelvűek, a görögök kissé jobbra találhatók...

VANCSURA Na, ezek nem érnek semmit.

ANNAMARI Nem?

VANCSURA Ki vesz ma könyvet? A könyvtáraknak nincs rá pénzük, és raktározni se bírnak. Tessék nézni, ez az összes könyv itten lehet úgy néhány mázsa... be tudom számítani hulladékpapír-áron, ha tetszik akarni... (*Valamit följegyez, továbblép*)

ANNAMARI Csak nem akarja lefoglalni a könyveimet?!

VANCSURA Azok is érnek valamennyit, talán két-háromezer forintot is, ennyi könyv...

ANNAMARI Foglaljon le mást, csak a könyveket ne!

VANCSURA Na, szóval most rátapintottunk valami lényegre, ugye. Én igazán a legjobb akaratú, emberségesen, és akkor a néni azon a hangon! Hát mi a fenét foglaljak le én itt? Ez a két fotel... (*Próbálgatja a fotelokat*) A rugók kiállnak, a huzat kidörzsölve, lyukhiányos, ugye, és a lábak lötyögnek, a karfa lötyög, minden lötyög... Darabját becsúszom 600 forinttal, és akkor még állati jólelkű voltam... Ez az asztal, ez 100 forint, csókolom... Hát így nehezen lesz ki a 44 ezer, úgyhogy sajnós a könyveket is be muszáj számítani.

ANNAMARI Francia, német, olasz, angol első kiadások, némelyik tizenhetedik–tizennyolcadik századi! Több milliót ér ez a könyvtár!

VANCSURA A Lajtán túl, kezicsókolom, de nem itt. Tetszett volna odaszületni a néni-nek. A gyűjtők rég disszidáltak, vagy átálltak minden másra, csókolom, a könyvnél még az alpakka is jobb. Ha több milliót érnek ezek itten, akkor mért nem tetszett eladni kettőt-hármat, és törleszteni az adósságot? Na? Ez egy kérdés a nénihez.

ANNAMARI Vigye a pianínót, akármit, csak a könyveket ne!

VANCSURA Hát nem tetszik felfogni a néni-nek? Itt marad, amíg árverésre kerül a sor, hát nem mondtam már? Mondtam!...

ANNAMARI Nézze meg a díványt, még az első férjem csináltatta! Mahagóni!

VANCSURA Én szívesen megnézem azt a díványt, de, ugye, a néni-nek másik fekhelye nincsen... és akkor énnekem hivatalosan ezt a díványt nem kell megnézni, mert egy ágy, az a törvény szerint marad. Tetszik engem érteni?

ANNAMARI Én lemondok róla. Egy ilyen ma százezerért se lehet kapni!

VANCSURA Azt nem a néni mondja meg, mert a néni nem egy szakértő. És lemondani nem lehet a fekhelyről, ha csak az az egy van belőle, mert a törvény emberséges, tetszik érteni? De az ezüst étkészletek meg ilyenek, azok becslésre kerülnek. Csak ólomkristály vázával ne tessék jönni, mert az ki van menve a divatból.

ANNAMARI Ki van menve?

VANCSURA Mondom, hogy ki van menve.

ANNAMARI (*nevet*) Ki van menve!

VANCSURA Nem tetszik felfogni? Ki van menve!

ANNAMARI Értem én, ki van menve! (*Nevet*)

Kis csönd. Vancsura a falakat tanulmányozza

Maga a falakat is felméri?

VANCSURA Neeem, kezicsókolom, csak szokták, hogy a képeket leveszik, eldugják, ugye, főleg az ilyen özvegy doktornék, de a helye az ott marad, azt a szem látja...

Csöngetnek

ANNAMARI Én most ki vagyok menve... (*Kimegy*)

2. jelenet

Ajtónyitás hangja. Vancsura a falakat tanulmányozza

ANNAMARI (*hangja*) Na végre! A többiek?

FRÍDHOF (*hangja*) Azt hittük, már itt vannak...

ZOLTÁNYFFY (*hangja*) Csókolom, drága Annamari... Nahát, maga milyen fess!

ANNAMARI (*hangja*) Mért, mit várt?

ZOLTÁNYFFY (*hangja*) Ezt vártam, drága Annamari! Pont ezt vártam, de mégis le vagyok nyűgözve! Valóság és képzelet! Ég és föld, ahol a föld a menny!

Bejön Annamari, Frídhof, Zoltánffy, megállnak az ajtóban. Frídhof is, Zoltánffy is 82-83 éves, mindketten sötét öltönyben, fehér ingben, mellényben, nyakkendőben, sötét cipőben vannak, nagyon elegánsak. Frídhof kezében orvosi táská meg egy másik táská

ANNAMARI Ez a fiatalember végrehajtó, mondtam neki, hogy ma nem alkalmas, de nem tágitott... Hátha gyorsan végez.

ZOLTÁNYFFY Ó, az ördögbe! Hát hogyhogy?! Drága Annamari, ha tegnap erről minket felvilágosít!

ANNAMARI Nem tudtam, hogy ma jön. Azt se tudtam, hogy valaha foglalni fognak nálam.

VANCSURA Kidobálja a hivatalos értesítéseket, meg se nézi, mi van bennük, ő mondta.

ANNAMARI Édes fiam, én csak a privát leveleket veszem át, azokból is főleg a szerelmes leveleket. A többinek nincs értelme.

FRÍDHOF Jó napot, fiatalember.

VANCSURA Napot.

Csend

FRÍDHOF (*örömmel*) Zoltánffy, akkor ez ma tárgytalan.

ZOLTÁNYFFY Mondja, maga hatósági ember... mennyi időt vesz igénybe a maga itteni ténykedése?

VANCSURA Hát azt előre ugye nem lehet tudni...

FRÍDHOF Annamari, mennyi a tartozásod?

VANCSURA Negyvennégyezer forint, itt van, a végzés, tetszik tudni a bácsiknak, mi az a bírósági végzés?

Kis csönd

ZOLTÁNYFFY (*Frídhofra néz*) Negyvennégyezer?

FRÍDHOF (*körülnéz*) Te Annamari... van neked egyáltalán áramod?

ANNAMARI Áramom, az nincs nekem.

FRÍDHOF Míóta?!

ANNAMARI Egy ideje.

FRÍDHOF De mért nem szóltál, az ég áldjon meg!

ZOLTÁNYFFY Összedobtuk volna, drága Annamari, miért nem szólt?!

ANNAMARI Nem hiányzik.

VANCSURA Azt mondja a néni, még tévéje sincs... És ezt én higgyem el.

ZOLTÁNYFY Néni? Ki az?

VANCSURA Hát a néni.

ZOLTÁNYFY Mit mond, maga hivatalos ember?

VANCSURA Kérem?

ZOLTÁNYFY Néni?!

FRÍDHOF Zoltánffy, moderáld magad.

ZOLTÁNYFY Néni!? Tudja, ki ez az asszony?! Tudja? Nem tudja! Ez az asszony Magyarország leggyönyörűbb asszonya!

VANCSURA *(röhög)* Hát ahogy így elnézem...

ZOLTÁNYFY Milyen hangot használ maga?!

FRÍDHOF Zoltánffy!

ZOLTÁNYFY Ó, ha lenne kardom!

FRÍDHOF Zoltánffy!

Csőnd

VANCSURA Mit mond, fater?

FRÍDHOF Fiatalember! Mi nem tudtuk, hogy Annamarinak tartozása van... De összedobjuk...

ANNAMARI Eszetekbe ne jusson!

FRÍDHOF De hát kikapcsolták nálad az áramot!

ANNAMARI Fizettem, amíg annyira fel nem emelték, hogy úgy döntöttem, nem fizetem többé. Ez elvi kérdés. A közös költséget sem fizetem, a közös képviselő erőszakos, sumák állat, egy tipikus nyilas-bolsi, elsikkasztja a felújítási alapot... De a banknak a részleteket törlesztem, nehogy már elvegyék a lakást, mert a kölcsönnel jelzálogot szereztek rá... és a telefont is fizetem... Arra szükségem van... Nehogy összedobjátok azt a nyavalyás negyvennégyezret! Hajtsanak végre, kit érdekel! Csak a könyveimet ne vigyék el.

FRÍDHOF Gyertya a csillárban...

ZOLTÁNYFY Petróleumlámpa!

ANNAMARI Eleinte nem tudtam, hol lehet petróleumot szerezni, de most már tudom.

ZOLTÁNYFY Az bűdös.

ANNAMARI A háborúban is azzal világítottunk, '56-ban is...

ZOLTÁNYFY Akkor is bűdös volt.

ANNAMARI Mit isztok?

FRÍDHOF Semmit.

ANNAMARI Hozattam whiskyt, konyakot – a legjobbat...

FRÍDHOF Most nem iszunk.

ZOLTÁNYFY Nem iszunk.

VANCSURA Én nem értem a nénit, drága italokat vesz, és közben nem fizet!

ZOLTÁNYFY Kálmánék még nem jöttek?

ANNAMARI Nem.

ZOLTÁNYFY Csak nem fognak késni?

ANNAMARI Egyáltalán, mi ez az egész?

FRÍDHOF Figyeljen ide, fiatalember. Most nincs nálunk annyi pénz, de estére biztosan lesz.

ANNAMARI Frídhof! Megmondtam, hogy nem fizetek! Ez elvi kérdés! És ti sem fogtok helyettem fizetni!

ZOLTÁNYFY Frídhof, szerintem tiszteletben kell tartanunk Annamari méltóságát.

FRÍDHOF Annamari, adj egy cigarettát. Leszoktam hat éve, úgyhogy nincs nálam...

Annamari cigarettával kínálja, Frídhof rágyújt. Csönd

ANNAMARI Fiatalember, igyekezzék.

ZOLTÁNYFY Mit fürkészi a falakat, handlél úr? Széfet keres?

ANNAMARI Az értékes festmények helyét keresi...

VANCSURA Én nem vagyok handlél!

ZOLTÁNYFY Bocsánat. Akkor vigéc.

VANCSURA Hogy mi?

ZOLTÁNYFY Vigéc.

VANCSURA Az mi?

ZOLTÁNYFY Az olyan, mint a handlél, csak pont magára hasonlít.

FRÍDHOF Hagyd békén, elég bajt csináltál már.

ZOLTÁNYFY Frídhof, vond vissza.

FRÍDHOF Jó, visszavonom.

ANNAMARI Mi bajotok van nektek?

FRÍDHOF Fiatalember, a vigéc kereskedő, tudja, az utcán árult, be-becsöngetett a lakásokba, a járókelőket németül köszöntötte hajdanán, ilyesformán: Wie geht's Ihnen, vagyis: Hogy van; innét ragadt rá a név...

ZOLTÁNYFY Csak nem fogsz ennek németleckét adni?

FRÍDHOF Jó, nem fogok. *(Idegesen szívja a cigarettát)*

ZOLTÁNYFY Frídhof, figyelem: Honderű!

Annamari és Frídhof elneveti magát, aztán Zoltánffy is nagyot nevet

VANCSURA Maguk rajtam röhögnek?

ZOLTÁNYFY Vigéc urat úgy hívják, hogy Honderű?

VANCSURA Honderű? Nem úgy hívnak...

ZOLTÁNYFY Akkor miből következett arra, hogy magán nevtünk?

VANCSURA Mi az, hogy Honderű?

ZOLTÁNYFY Frídhof, ez az állami ember nem tudja, mi az, hogy Honderű.

FRÍDHOF Volt egy magyar gróf, kedves fiatalember, Széchenyi István nevezetű, és ő a múlt század közepi Pest-Budát szerette volna Honderűnek elnevezni...

ZOLTÁNYFY Csak aztán felhívták a figyelmét... *(Nevet)*

FRÍDHOF Ez a szó franciául úgy hangzik, hogy „az utca szégyene”, *honte de rue*, úgyhogy Széchenyi gróf elállt az ötlettől, így lett a város neve Budapest.

Csönd

VANCSURA Mi olyan röhejes akkor?

Annamari, Frídhof, Zoltánffy nevet

Nem lesz jó, ha a munkámat akadályozzák. Az ennek a legszebb magyar néninek baromira nem lesz jó.

ZOLTÁNYFY Jól hallok, Frídhof, amit hallok, azzal a maradék fél fülemmel?

FRÍDHOF Fiatalember. Felteszem, maga most mint becsüs működik, és aztán felvesz egy jegyzőkönyvet. Hát vegye fel. Aztán mi a pénzt elvisszük a megfelelő helyre, hiába tiltakozik Annamari, és árverés már nem lesz.

ANNAMARI Én ezt a nyavalyás negyvennégyezret ki tudnám fizetni. Az unokám évek óta havi száz márkát küld nekem, és én abból nem költöttem el egyetlen fillért sem.

FRÍDHOF Hány éve küldi az unokád?

ANNAMARI '88-ban járt Magyarországon először és utoljára, úgyhogy azóta.

FRÍDHOF Kilenc éve?

ANNAMARI Kilenc éve.

VANCSURA De hát az egy csomó pénz! Kamattal együtt, tessék várni...

ANNAMARI Csak nem képzeli, hogy bankba teszem?

VANCSURA Mért nem?

ANNAMARI Egy ilyen országban?!

ZOLTÁNYFY Handlé úr csak nem bankban tartja a megtakarított pénzcsekjéjét?!

VANCSURA Persze hogy bankban...

ZOLTÁNYFY O, sancta simplicitas! Itt nemzedék nemzedéktől soha nem tanul! Á, a boldogtalan handlé úr még nem tudja, milyen országban él. De megnyugtathatom, majd megtudja egyszer. Garantálom a handlé úrnak, lesz itt még államosítás, lesz itt még társbérlet, lesz kenyérjegy meg internálás meg román–szerb megszállás...

VANCSURA De hát az kamatos kamattal sokkal több lenne mára!... *(Számológépet vesz elő)* Így csak a csúszo leértékelést tetszik kivédeni... *(Ütögeti a gépecskét)* 10 800 márka! Több mint egymillió forint! Tessék várni, kiszámolom... csak az évi kamatokból meg lenne a néni havi rezsije, villannyal, gázzal együtt... körülbelül havi 12 ezer, csak a kamatokból!!!!

ANNAMARI Több. Havi 18 ezer, ha lekötném...

VANCSURA De hát akkor mi ez a 44 ezer a néninek?! És ha itt van elrejtve, akkor át tetszik nekem adni 410 márkát körülbelül, de pontosan is kiszámolhatom, és akkor nem kell foglalni!

ANNAMARI Ahhoz a pénzhez én nem nyúlok, azt nem én kerestem, abból lesz az unokám hozománya. Éppolyan hebrencs lány, mint én voltam, ami pénze van, azt elszórja. Kivéve ezt a havi száz márkát. Én vagyok a bankja. Kamatot nem tudok felszámolni neki, de majd így is vehet belőle egy szép kelengyét.

VANCSURA Hát én ezt nem értem...

ZOLTÁNYFY Frídhof, Annamarinak igazsága vagyon. Nem fizetünk helyette. Szép ez a csillár, így tele gyertyával, nekem tetszik. És a petróleum illata is tetszik. Otthonos. A háborúra emlékeztet, a nagy orosz télre emlékeztet, a mínusz húszfokos áldott fedezékre emlékeztet, mikor odakint mínusz negyven volt, az ötvenes évekre emlékeztet, a kitelepítésre emlékeztet, kifejezetten heimlich. Meleg érzés támad tőle az embernek a szíve tájékán.

FRÍDHOF Mégis költőnek kellett volna menned, Zoltánffy. – Annamari, adjál még egy cigarettát. *(Mégkapja, rágyújt)*

VANCSURA Mondja, fater, akkor én most foglaljak vagy ne foglaljak?

ZOLTÁNYFY Ha én vagyok a fater, handlé úr, akkor foglaljon.

VANCSURA Nem vagyok handlé.
ZOLTÁNYFFY Akkor vigéc. Végezze a kötelességét, vigéc úr.

Vancsura gyanakodva néz rájuk, aztán a pianínóhoz megy, nézegeti

ANNAMARI Üljetek le, fiúk. Tényleg nem isztok?
FRÍDHOF Most nem.
ZOLTÁNYFFY Egy kávét azért szabad, nem?
FRÍDHOF Csak ne legyen túl erős. – Úgyis fel fog menni a vérnyomásod, nehogy aztán agyvérzést kapjál itt nekem.
ANNAMARI Gyöngé kávét csináljak?
ZOLTÁNYFFY Gyöngé kávét kérünk, nagyságos asszonyom.
ANNAMARI Frídhof, mi ez a vérnyomás?
FRÍDHOF Ha a fiatalember végez...
ANNAMARI Ti tudjátok. Mindig örültek voltatok.
ZOLTÁNYFFY Ezért vagyunk olyan helyesek.

Annamari kimegy. Frídhof és Zoltánffy leül a két fotelba, némán nézik Vancsura ténykedését

3. jelenet

ZOLTÁNYFFY Rég itt kéne lenniük. A Kálmán nem szokott késni. Idióta, de késni nem szokott.
FRÍDHOF Jobb lenne, ha el se jönnének.
ZOLTÁNYFFY Frídhof, ez kérlek nem volt ausgetippelt lovagias megnyilatkozás.

Frídhof hallgat

Na és hogy vagytok? A fiad?
FRÍDHOF Jövőre fog érettségizni.
ZOLTÁNYFFY Kedves nejed?
FRÍDHOF Könyvelői tanfolyamra jár... utánam nem sok özvegyi nyugdíjat fog kapni, legyen egy jó szakma a kezében.
ZOLTÁNYFFY Hány éves is most?
FRÍDHOF Negyvenhét.
ZOLTÁNYFFY Már ilyen öreg?! Amikor te száznyolcvanhárom éves leszel, ő száznegyvenhét... egy vén banya! Ideje lecserélned egy fiatalabbra.
FRÍDHOF Nekem is eszembe jutott.
ZOLTÁNYFFY Na és megcsal?
FRÍDHOF Ha van esze!? Okos nő. Nem mindegy? Szeret.
ZOLTÁNYFFY A kóros beképzeltségen kívül mid van még neked, Alzheimer-kórod?
FRÍDHOF Á, csak reuma, meszesedés, hallásromlás, gerincsérv, érszűkület, cukorbetegség, na meg gyógyíthatatlanul progrediáló kopaszodás... Hát neked?
ZOLTÁNYFFY Ennekem, kérlek? Hát a sükettség... a vakság... Meg ez, meg az... Te írtál föl nekem tegnap millió gyógyszerrel, nem? Nem is emlékszel rá? Senilitas delectat...

Frídhof nevet

Már csak három perc alatt úszom a százat...

FRÍDHOF Gyorson?

ZOLTÁNYFFY Hátan. A gerincem miatt. És már csak egy kilométert futok másodnaponta... A tenisz még menne, de hát a partnerek... Se szó, se beszéd, egyik hétről a másikra kinyiffannak... Evezni is csak módjával, a hályogműtétem óta...

FRÍDHOF (*bólogat*) Hályogműtét után gyakori a retinaleválás. Kirándulni jársz még?

ZOLTÁNYFFY Turisztikázom, kérlek, havonta egyszer. Kimegyünk a hegyekbe a fiatalokkal, és begyűjtjük a szemetet.

FRÍDHOF Fölszeditek az egyik csúcson, és lerakjátok a másikon...

ZOLTÁNYFFY (*nevet*) Hát igen, elég sziszifuszi...

FRÍDHOF Feljőhetnél egyszer...

ZOLTÁNYFFY Te is eljőhetnél... A nejedet ne hozzad, mert elcsábitom... Bár egy kicsit öregecske...

Vancsura a fésülködőasztalnál az öregekre figyel, vigyorog

Maga mit bámul, handlé úr?

Vancsura a fésülködőasztal felé fordul, a fiókjait húzogatja

VANCSURA (*mormol*) Lötyög a gombja...

FRÍDHOF Zoltánffy... Nekem ez a dolog nem tetszik. Ezt már tegnap is mondtam.

ZOLTÁNYFFY Emlékszem, kérlek, hogy mondtad. *Nekem* jó a memóriám. Fel tudom mondani az összes Cicero-beszédet. Quousque tandem abutere Catilina patientia nostra... Quamdiu furor iste tuus nos eludet...

FRÍDHOF Ne!

ZOLTÁNYFFY Akkor alea iacta est.

FRÍDHOF Meg vagytok ti örülve. Azt reméltem, mára elmúlik a dühöd...

ZOLTÁNYFFY Negyven éve azt tanácsoltad, hogy vigyázzak, mert kolerikus alkat vagyok. Én vigyáztam, és nem is kaptam agyvérzést. Infarktust is mindössze kettőt, és egyik se volt hátsó fal. Arról nem tehetek, hogy kilyukadt a dobhártyám, és leszakadt a retina, és forrasztópákával kellett visszaszögecselni. Azok nem pszichoszomatikus dolgok.

FRÍDHOF Minden pszichoszomatikus. A halál is.

ZOLTÁNYFFY Mit hallok!

FRÍDHOF Meghal a pszichéd is, meg a szómád is, ráadásul egyszerre. Ha ez nem pszichoszomatikus, akkor semmi sem az.

ZOLTÁNYFFY (*nevet*) Frídhof, te hülye vagy. (*Vancsurához*) Mondtam már, handlé úr, hogy ne bámuljon, hanem végezze a dolgát!

VANCSURA A bácsinak orvosnak tetszik lenni?

ZOLTÁNYFFY Hallod ezt a tősgyökeres szózatot, Frídhof?

FRÍDHOF Igen, orvos vagyok.

VANCSURA Én mondok a doktor úrnak valamit. Itt van ez a fésülködőasztal, például. Én ezt felbecsülöm, rendes áron. Mondjuk... húszezerért. Meg itt van a pianínó, nem egy márkás darab, de az legyen huszonnégy. Mi? És a doktor úr leperkál nekem negyvennégyezret, mi az egy doktor úrnak, és akkor kalap. A néni kap egy foglalási jegyzőkönyvet, ő azt hiszi, le van foglalva, de mert a doktor úr kifizette, sose jönnek érte a szállítók... És kész vagyunk. Én ugye megkapnám a bruttóból a százalékot, hivata-

losan. Tehát én marha rosszul járok ezzel, amit mondok... De én egy emberséges pali vagyok. Ha a néni nem akarja, akkor amíg kint van, csak tessék sietni. Tőlem nem tudja meg. Én kiállítom a jegyzőkönyvet, és a néni aláírja, és kalap. Nekem még van tizenöt ügyem mára, én nem érek rá gatyázni.

Csend

ZOLTÁNYFFY Hallod ezt, Frídhof? Még egy lovagias ügy!

Csend

FRÍDHOF Honderű.

Zoltánffy nevet. Csend

VANCSURA Maga mit röhög? Rajtam röhög?

ZOLTÁNYFFY Ó, dehogy, handlé úr. Maga nem tudhatja, hogy a doktor úr egykor szegénységi fogadalmat tett... a doktor úrnak sose volt egy fillérje se... és nemcsak szegénységi fogadalmat tett, hanem szüzességi fogadalmat is, és be is tartotta harminc évig...

FRÍDHOF *(élesen)* Zoltánffy!

Csend

ZOLTÁNYFFY Bocsánatot kérek. Hülye állat vagyok. – Maga végezze a dolgát, handlé úr, amíg szépen mondom!

VANCSURA Szép kis rokonok maguk!

FRÍDHOF Nem vagyunk mi testvérek!

VANCSURA A néni rokonai, nem?

ZOLTÁNYFFY Annál mi sokkal többek vagyunk. A barátai vagyunk!

Vancsura a fejét csóválja, visszafordul a fésülködőasztal felé

FRÍDHOF Hova rakta Annamari a cigarettát?

ZOLTÁNYFFY A dohányzás, kérlek, árt az egészségnek.

FRÍDHOF Most hallom először.

Vancsura a csillárt kezdi tanulmányozni

ZOLTÁNYFFY Nem hiszem, hogy Annamarinak lenne megfelelő magasságú létrája... De mi majd bakot tartunk a vigéc úrnak, hogy közelebbről felbecsülhesse a gyertyák állagát, hőértékét és miegymását, már ami a gyertyáknak általánosan szokott lenni.

VANCSURA Nincs neki létrája? Akkor hogy bírta meggyújtani?

ZOLTÁNYFFY Tudja, régen az operaházakban hatalmas, több száz karú gyertyás csillárokkal világítottak. Azokat is meg kellett gyújtani valahogy. És elmés emberek kitalálták, hogy egy emelő segítségével a csillárt fel lehet kurblizni a mennyezetre, és le lehet kurblizni a földszintre. Érti? Magának csak a kurbli kell megtalálnia, vigéc úr.

VANCSURA Kurbli?

FRÍDHOF El van rejtve valahol a falban.

VANCSURA A kurbli?

FRÍDHOF A kurbli, természetesen. Az ilyen kurbli sok százezret ér, mert ritkaság.

*Csend. Frídhof és Zoltánffy igen komolyan néz Vancsurára, aki nem tudja, higgyen-e nekik.
Csend*

ZOLTÁNYFY (*komolyan*) Honderű.

FRÍDHOF (*komolyan*) Honderű.

VANCSURA (*kifakad*) Mi az isten az a honderű?

ZOLTÁNYFY Már mondtuk, handlé úr: Budapest neve, másképpen.

Csend

FRÍDHOF Te Zoltánffy, az valóban érdekes kérdés, mennyit ér az a fészülködőasztal. Nem?

ZOLTÁNYFY Mire célzol, Frídhof?

FRÍDHOF Szerintem a fiatalember nem mondott tisztességtelen árat. A piacon, gondolom, megadnak érte vagy harmincezet.

VANCSURA Annyit nem, de huszonötöt igen... Nem vágom át magukat, tényleg!

FRÍDHOF (*nem figyel Vancsurára*) Csakhogy, mint tudjuk, a piaci érték sok szubjektív érték eredője. Objektív érték, nemdebar, nincs is. Mármost szerintem az a fészülködőasztal sokkal többet ér, mint húszezer forint...

VANCSURA Mondom, huszonötezret megér...

4. jelenet

Bejön Annamari, kezében tálca, azon kávé, csészék, poharak, megáll

FRÍDHOF Tekintve, hogy a fészülködőasztal Annamarié, legalább kétszázezret ér.

ZOLTÁNYFY Megér az négyszázezret is, éppen mivel Annamarié.

Annamari elmosolyodik

VANCSURA Na ne tessenek velem!...

FRÍDHOF A fiatalember nincs tisztában azzal, hogy valójában egyetlen átszellemítetlen tárgy sincs az ember környezetében.

ZOLTÁNYFY Fogalma sincs róla.

FRÍDHOF Fiatalember! Tartanak egy árverést mondjuk Londonban vagy New Yorkban, és a tárgyak között akad egy közönséges tonettszék, amely azonban valaha Benjaminó Giglié volt, vagy Toscaninié. Maga mennyire becsülné fel azt a széket?

VANCSURA Kicsodáké?

ZOLTÁNYFY Gigli. Toscanini.

VANCSURA Azok kicsodák?

ZOLTÁNYFY Honderű...

FRÍDHOF Mondjuk az a szék Michael Jacksoné. – A fiam szokta hallgatni, rémes. – Mennyire becsülné maga azt a széket?

VANCSURA Hát az egy vagyon lenne.

FRÍDHOF Na látja. Ez a fészülködőasztalka Annamarié. Elfogadom Zoltánffy úr becslését, hogy emiatt négyszázezer forintot ér. De az is lehet, hogy még ennél is többet.

ZOLTÁNFFY Megér az egy milliót is!

FRÍDHOF Reális. Akkor az a lötyögő fiókgomb a fészülködőasztalka egyik fiókján egymagában bőven fedezi Annamari tartozását. Nem nyilatkozhatom ugyan Annamari nevében, de szerintem belemegy, hogy maga azzal a lötyögő fiókgombbal a kezében diadalmasan távozzék, fiatalember.

Csönd. Vancsura értetlenül bámul. Annamari nevet, és az asztalkára teszi a tálcát

VANCSURA Most mit tetszik szólni!

ANNAMARI Ezek már csak ilyen lurkók, aranyom. – Magának is hoztam kávé, cukrot meg tejet maga tegyen bele. – Én már sokszor gondoltam, feladok egy hirdetést, hogy „zöldövezeti lakásomat csöndes környéken eladom”...

VANCSURA Zöldövezeti? Csöndes? Ebben a kerületben?

ANNAMARI *(feláll, elhúzza a függönyt)* Tekintse meg a kilátást, fiatalember.

Vancsura feláll, az ablakhoz megy, kinéz

Mit lát?

VANCSURA Hát egy tűzfalat. Ja hogy ezért kell nappal is világítani!

ANNAMARI Ide sose süt be a nap. Csak a cselédszobába, délután, félóra.

VANCSURA Cselédszoba is van?

ANNAMARI Ott halmoztam fel a hús kiló arany ékszert. – Ez volt a cselédtraktus, mielőtt leválasztották. Szemben volt egy üres telek, mert láncos bomba érte azt a házat, aztán a hetvenes években ideépítették az irodaházat, a tűzfala elvette a kilátást. Na, eltelt egy-két év, már kezdett mállani a vakolat az új tűzfalon, amikor észlelem, hogy a repedésekben fák kezdenek nőni... Ecetfák. Látja?

Vancsura bólint

Nyomorult kis ecetfák, igénytelenek – de a levelük zöld. Azóta megnőttek, és én az ecetfák lombjára látok. És amióta itt van a tűzfal, nem hallatszik be semmi, még a bűz se jön be. Csöndes, zöldövezeti a lakás, vagy nem?

Frídhof és Zoltánffy nevet. Töltenek a kávéból. Vancsura is az asztalkához megy, de a két fotel foglalt. Annamari a zongoraszéket az asztalkához húzza, leül. Vancsura áll

FRÍDHOF Az ecetfát is vegye leltárba, fiatalember.

ZOLTÁNFFY Bólogat, bólogat az ecetfa lombja...

VANCSURA *(mogorván)* Milyen vicceseknek tetszenek lenni.

ANNAMARI Nyáron, késő délelőtt fél órán át egészen különöse a fények – az ecetfák lombja olyankor halványlila. Gyönyörű. Főleg a vakolathibák rajzolatával mint háttérrel együtt. Azt a fél órát nyaranta sose mulasztom el. – Édes fiam, húzza ide azt a puffot, üljön már le, kihűl a kávéja!

Vancsura odahúzza a puffot, leül, tölt magának. Csönd

Képzeltétek, ez a kedves fiatalember azt hitte, mérget akarok tölteni a kávéjába...

Zoltánffy majd' megfullad a nevetéstől, Frídhof is cikákol egy kicsit, Vancsura sértetten hallgat

ZOLTÁNYFFY Honderű! Honderű!

ANNAMARI Ugye megbocsátja? Figyelmeztettem magát, hogy el fogom mesélni...

ZOLTÁNYFFY Drága Annamari, én mindig sejtettem, hogy magában egy Lucrezia Borgia rejlik... A szemének a babonás színe, az orrának a merész hajlása, a fülcimpájának a nemes íve mind-mind kékvérű Borgiára vall!

FRÍDHOF De pont kávéba?! Az fantáziátlan. Már megbocsáss, Annamari, de tőled eredetiséget vár az ember.

VANCSURA Mért, engem bottal, konyhakéssel, mankóval szoktak fogadni... pitbullt uszítanak rám... ez nem olyan nevetséges! Mikor én a munkámat végzem! De veszélyességi pótlékot, azt persze nem kapunk!

FRÍDHOF Tahókardia. A bunkokrácia foglalkozási betegsége.

ZOLTÁNYFFY A bunkócskák, a drá-á-ágák.

Annamari és Zoltánffy nevet. Csöngetnek. Annamari feláll

ANNAMARI Na végre. *(Kimegy)*

VANCSURA Mi az, még jönnek? Olyan vén szivarok, mint maguk? A temetők meg üresek?

Kis csönd, Frídhof int Zoltánffynak, aki összeszorítja a száját

FRÍDHOF Olyanok jönnek. Még ketten.

ZOLTÁNYFFY Minket az utolsó békeévben ütöttek össze, de már az első háborúba születünk bele... és azóta isten tudja, miért, de egyhuzamban élünk...

FRÍDHOF *(nevet)* Tudja, fiatalember, a praxisom legmélyebb tapasztalata, hogy öreg ember soká él.

Zoltánffy nevet

5. jelenet

Ajtónyitás hangja

PUKÁNSZKY *(hangja)* Itt vannak már?

ANNAMARI *(hangja)* Itt vannak.

PUKÁNSZKY *(hangja)* Szia.

ANNAMARI *(hangja)* Szia.

Bejön Annamari és Pukánszky, aki szintén 82-83 éves lehet, és ő is elegánsan van öltözve. Pukánszky egyik kezében hatalmas hajókoffer, de könnyedén hozza, másik kezében nagy csokor virág. Pukánszky megáll, leteszi a koffert

PUKÁNSZKY Helyettem kis virág...

ANNAMARI (*elveszi a virágot*) Timeo Danaos et dona ferentes...

Frídhof, Zoltánffy és Pukánszky nevet

PUKÁNSZKY Labor omnia vincit...

ANNAMARI Negyven éve nem vettél nekem virágot.

PUKÁNSZKY Már negyven éve? Milyen szemét vagyok. (*A többiekhez*) Szervusztok. Mi az, a Kálmán nincs itt?

FRÍDHOF Szervusz. Nincs itt. Úgy volt, hogy együtt jöttök, nem?

PUKÁNSZKY Úgy volt. Ott várom a sarkon egy órája. Azt hittem, elfelejtette, és rögtön idejött. A marha. Mindig egy marha volt... De akkor hol van?

FRÍDHOF Honnét tudjam?

PUKÁNSZKY Ez az ürge meg kicsoda?

FRÍDHOF Végrehajtó. Éppen foglal.

PUKÁNSZKY Épp ma?!

FRÍDHOF Épp ma. Úgyhogy én azt hiszem, a mai nap ezért nem is alkalmas...

PUKÁNSZKY Majd a végrehajtó szépen távozik. Frídhof, légy szíves, kérdezd meg Zoltánffytól, szerinte alkalmas-e.

Csend

Frídhof!

FRÍDHOF Zoltánffy, a Pukánszky azt kérdezi, szerinted ma alkalmas-e.

ZOLTÁNFFY Frídhof, mondd meg a Pukánszkynek, hogy nekem alkalmas.

Csend

PUKÁNSZKY Frídhof!

FRÍDHOF Zoltánffy azt mondja, hogy neki alkalmas.

PUKÁNSZKY Nahát akkor. (*Leül Annamari helyére*)

ANNAMARI Mi az, ti nem vagytok beszélő viszonyban?

Csend

PUKÁNSZKY Hoznál nekem egy csészét?

ANNAMARI Máris ugrom, szívem. Szaladok, boldogságom.

Vancsura értetlenül bámul. Annamari kimegy. Csend

PUKÁNSZKY Ott várom a sarkon, tévedés kizárva, még ő kérte, hogy ott találkozzunk!...

ZOLTÁNFFY Frídhof, kérdezd meg a Pukánszkytól, hogy elhozta-e.

FRÍDHOF Pukánszky, a Zoltánffy azt kérdezi, hogy elhoztad-e.

PUKÁNSZKY Frídhof, mondd meg a Zoltánffynak, hogy elhoztam.

FRÍDHOF Azt mondja, hogy elhozta.

Csend. Annamari hozza a csészét meg egy vázát vízzel, benne a csokorral, leteszi a csészét az asztalra, a vázát a pianínóra állítja

PUKÁNSZKY Nálad nincs villany?
 FRÍDHOF Se gáz, se villany. Kikapcsolták.
 PUKÁNSZKY Akkor a kávé t mível főzted?
 ANNAMARI Spirituszkockával. Van egy hódolóm a boltban.
 ZOLTÁNYFFY Ne tegyen féltékennyé, drága Annamari!

Annamari nevet. Pukánszky feláll, kifelé indul

Fridhof, kérdezd meg a Pukánszkyt, most hova megy.
 FRÍDHOF Hova mégy, Pukánszky?
 PUKÁNSZKY A konyhába hokedliért.
 FRÍDHOF A konyhába megy hokedliért.
 ZOLTÁNYFFY Mondd meg neki, hogy a csészét is behozhatta volna ő maga, micsoda do-
 log Annamarit ugráltatni.
 FRÍDHOF Azt mondja a Zoltánffy, a csészét is behozhattad volna, nem szép, hogy An-
 namarit ugráltatod.
 PUKÁNSZKY Mondd meg a Zoltánffynak, hogy ezt a kérdését a különleges körülmé-
 nyekre való tekintettel válasz nélkül hagyom, különben a képére másznék. *(Kimegy)*
 FRÍDHOF Erre nem hajlandó válaszolni.
 ZOLTÁNYFFY Csak ennyit mondott?
 FRÍDHOF Csak ennyit.

Csend

ANNAMARI *(leül a fotelba)* Mi ez, valami fogadalom, hogy csak tolmács útján érintkeznek
 egymással?
 ZOLTÁNYFFY Olyasmi...
 ANNAMARI *(Vancsurához)* Ezek ilyen fiúk, tudja. Egyszer ők ketten elhatározták, hogy
 azontúl magázódní fognak, és aki tévesztett, fizetett tíz pengőt.
 ZOLTÁNYFFY Ötvenöt éve, és évekig tartott... Speciel én nyertem, legalább kétszáz pen-
 gővel vertem a Pukánszkyt... bár akkor már millpengőben számoltunk...

Fridhof és Annamari nevet

FRÍDHOF Na és mit vettél rajta?
 ZOLTÁNYFFY Semmit, kérlek, mert bejött a forint...

Annamari és Fridhof nevet. Bejön Pukánszky a hokedlivel, az asztalnál leteszi, ráüül

VANCSURA A bácsik ilyen régen tetszik ismerni egymást?
 FRÍDHOF Együtt jártunk gimnáziumba. Tízéves korunktól tizennyolc éves korunkig...
 Az nagy idő... Főleg, ha bennlakásos... Gyerekkortól felnőttkorig... nyolc éven át közös
 dornitóriumban...
 PUKÁNSZKY Akkor egy tizennyolc éves ember felnőtt volt, nem úgy, mint ma...
 ZOLTÁNYFFY Mi négyen maradtunk meg az osztályból.
 PUKÁNSZKY Bambini di Budapest.
 VANCSURA A néni is abba az osztályba járt?

Annamari, Frídhof, Pukánszky nevet

PUKÁNSZKY Honderű!

Erre még Zoltánffy is nevet

VANCSURA (*idegesen*) Ez is honderűzik!

FRÍDHOF Mi tiszta fiúosztályba jártunk... vagy hetven fiú...

VANCSURA Egy osztályban?

FRÍDHOF Egy osztályban. Akkoriban még nem kellett fegyelmeznünk a tanároknak...

Minden diák boldog volt, ha bekerülhetett...

PUKÁNSZKY Még csak az kellett volna, hogy lányok is járjanak! Tönkretették volna a színvonalat! Nekünk még paptanáraink voltak, szerzetesek!...

FRÍDHOF Szóval nem Annamari a negyedik, hanem a Kálmán, aki késik...

VANCSURA Melyik gimibe tetszettek járni?

FRÍDHOF A ciszterekhez. Később József Attila lett belőle, most megint Szent Imre, ha jól tudom...

ZOLTÁNFFY Mi voltunk a második legjobb gimnázium Budapesten! Rögtön a piaristák után! Tudja, ki mindenki járt oda? Például a Várkonyi Zoltán... felettünk járt pár évvel, minden ünnepségen ő szavalt, és nyolcadikos korában megnyerte az országos magyarversenyt... Utálta is az egész iskola...

PUKÁNSZKY Fridhof, mondd meg a Zoltánffynak, hogy csak második lett...

FRÍDHOF Csak második lett.

ZOLTÁNFFY Mindegy. Én felléptem vele, mi szindarabokban is játszottunk, meg operákban, a Rajeczky Benjamin tanította be... apród voltam...

PUKÁNSZKY Én is játszottam benne, én nyitottam ajtót a Várkonyinak!

VANCSURA Az kicsoda, akiről beszélni tetszik?

Csend

ANNAMARI Maga nem tudja, ki volt Várkonyi Zoltán?

VANCSURA Hát nem...

ANNAMARI Színész meg rendező...

Csend

ZOLTÁNFFY Tíz-egynéhány évvel utánunk odajárt a Latinovits, arról se hallott?

VANCSURA Az a színész, aki vonat alá ugrott.

FRÍDHOF Oda járt a Rösler Endre, az operaénekes... A Wehner Tibor, a zenész... a Walkó György, az irodalmár... a Lékai László, aki ma bíboros érsek...

PUKÁNSZKY Odajárt a Staud Géza...

VANCSURA Kicsoda?

PUKÁNSZKY Staud Géza! Színháztörténész! Így se ugrik be?

VANCSURA Hát nem...

Csend

ZOLTÁNYFFY A Staud Géza tartotta a magasugrás rekordját évekig...

FRÍDHOF '32-ig.

ZOLTÁNYFFY Már '24-ben ugrott 160-at!

FRÍDHOF Mi még ollózva ugrottunk magasat.

ZOLTÁNYFFY Mi voltunk a jövőendő magyar elitje...

PUKÁNSZKY *(nevet)* A keresztény középosztály... A Bitter Illés volt a diri, egy igazi címzetes clairvaux-i apát!

ZOLTÁNYFFY Amikor az új épületbe költöztünk '29-ben, mert addig a Váli utcába jártunk, akkor maga Horthy Miklós jött az avatásra...

FRÍDHOF Meg a Klebelsberg Kunó...

PUKÁNSZKY Meg a teljes püspöki kar... a Werner Adolf, a zirci főapát... Ott volt a Sipőcz Jenő, a polgármester...

FRÍDHOF Mi álltunk sorfalat mint kiscserkészek... Ott vonult el a kormányzó úr... Ilyen közel voltam hozzá, mint most magához! Bizony ám!... A Krantz Tibi mondta az ünnepi verset, ő maga írta...

ZOLTÁNYFFY „El nem felejtjük a szent ezerévet,

A történelem bármit is akar,

Szent Imre földjén nem lesz egyéb élet,

Nem lesz itt más, mint keresztény s magyar!”

Csend

FRÍDHOF Te erre így emlékszel?

ZOLTÁNYFFY „Ex scholis omnis nostra salus, omnis felicitas, divitiae omnes ac splendor constansque stabilitas...” Ez volt az avatási felirat.

FRÍDHOF Szép.

ZOLTÁNYFFY Non scholae, sed vitae discimus... Handlé úr netalán azt se tudja, ki volt Szent Imre.

VANCSURA Hát valami szent...

ZOLTÁNYFFY Legalább sejtí, milyen nemzetiségű volt?

ANNAMARI Ne bántsa, nem tehet róla.

ZOLTÁNYFFY Magyar volt, az istenfáját, Szent István fia volt és szűz! Megnősült, de szűz maradt! A lilios királyfi! Így se tudja?!

VANCSURA Megnősült, de szűz maradt?

ZOLTÁNYFFY Most képzelje, vigéc úr! Aztán megölte a vadkan.

VANCSURA Ne tessék velem viccelni, az a Zrínyi Miklós! Azt én is tanultam!

FRÍDHOF A legenda szerint Szent Imrét is vadkan ölte meg huszonhárom éves korában.

ZOLTÁNYFFY O tempora, o mores! Habár a Kállay Miklós drámájában ledöfi egy Urkund nevű szereplő, aki Vazul híve...

FRÍDHOF *(nevet)* Urkund! Frenetikus! Őskund... Ősbúvár Urkund... Urkund Abigél...!

PUKÁNSZKY *(nevet)* Frídhof, mondd meg a Zoltánffynak, hogy aquila non captat muscas.

FRÍDHOF Pukánszknak az a nézete, Zoltánffy, ami nekem is, hogy aquila non captat muscas.

ANNAMARI Ez latinul van, és azt jelenti, hogy a sas nem kapdos legyeket.

PUKÁNSZKY *(nevet)* A háború után ezt úgy mondtuk, hogy Aquinói Szent Teréz nem fogdos muszkákat.

Annamari, Frídhof és Zoltánffy nevet, Vancsura hallgat

(Feláll) Hol a csudába marad ez a Kálmán? Felhívom. *(Körülnéz)* Hova lett a telefon? ANNAMARI Ott van a pianínón.

PUKÁNSZKY De nem ott volt!

ANNAMARI Most ott van.

PUKÁNSZKY Egyáltalán, hogy néz ki ez a szoba?! Semmi sem ott van!

ANNAMARI Édesem, azóta átrendeztem.

PUKÁNSZKY Ezért reménytelen ez az ország, semmi folytonosság, semmi állandóság, itt mindenki fütyül a hagyományra.

ANNAMARI *(nevet)* Édesem, nekem azóta volt legalább három férjem.

PUKÁNSZKY Hát aztán?! Tetszett volna minden férjet ugyanabba a kalickába kényyszeríteni.

VANCSURA Maguk régen?...

ANNAMARI A Pukánszkyknak is voltam a felesége, igen. Hány évig is?

PUKÁNSZKY Két évig szép volt, a többi nem számít.

ANNAMARI A legszebb az első este volt... Tudja, mi akkor presszókba jártunk, én akkor elég sokat ittam, szerelmi bánatból kifolyólag, mindegy, na és ott asztalozott a Pukánszky, úgy ismertem meg...

VANCSURA Asztalozott?

ANNAMARI Asztalozott. Vicceket mesélt a haldoklóknak, akiket azért vittek a rokonaik a presszóba, hogy a Pukánszky felvidítsa őket egy kicsit. És ezért fizettek is neki. Akkor ebből élt a Pukánszky. Odaült az asztalukhoz, és megnevettette a haldoklókat. Na szóval észrevett végre a Pukánszky, és meghívott egy teára a lakásába. És akkor levitt egy mocskos bérház pincéjébe, ahol egy pincerekeszben lakott akkoriban, volt a Pukánszkyknál gyertya, meggyújtotta, bokáig állt benn a víz, volt benn egy vaságy matrac nélkül, valami rongyok voltak ráterítve, patkányok szaladgáltak, ő körbemutatott, így, széles gesztussal, és felkiáltott: „Ha óhajtja, nagyságos asszonyom, itt minden a magáé!”

Mindenki hahotázik

VANCSURA Egész jó fejeknek tetszenek lenni!

ZOLTÁNFFY Mennyit röhögtünk mi akkoriban!

ANNAMARI Azok voltak a legszebb évek, sose röhögtünk annyit, mint akkoriban...

ZOLTÁNFFY Azért a háború alatt is sokat röhögtünk...

ANNAMARI A háború alatt is röhögtünk, de az ötvenes években még többet röhögtünk...

PUKÁNSZKY Nekünk Annamarival sokáig volt összesen két szoknyánk, egy bricseszünk és három klottgatyánk, és mégis milyen szépen éltünk!

Nevetnek. Csönd

(Pukánszky a pianínóhoz megy, felveszi a telefont, tárcsáz) Halló, itt Pukánszky, a Kálmánt kérem...

Csend

Értem. (*Leteszi a kagylót, áll*)

ZOLTÁNYFFY Mi az, otthon van még?

PUKÁNSZKY Otthon van.

ZOLTÁNYFFY Nem is jön? Mit képzelsz? Vele beszéltél?

PUKÁNSZKY Az unokájával.

ZOLTÁNYFFY De miért nem jön?

PUKÁNSZKY Nem jön.

ZOLTÁNYFFY És otthon van?

PUKÁNSZKY Otthon van. Meg van halva. Ma reggel.

Csend

ZOLTÁNYFFY Hát ez jellemző a Kálmánra. Mindig ilyen megbízhatatlan volt, egész életében. Most már eszerint bizvást állíthatjuk, hogy egész életében.

PUKÁNSZKY Hát igen, mindig ilyen hülye volt a Kálmán.

ZOLTÁNYFFY Mindig ilyen hirtelen, átgondolatlan elhatározásai voltak.

PUKÁNSZKY Most aztán a hülye Kálmán miatt battyoghatunk ki a temetőbe... Fejemet rá, hogy hideg lesz, eső, szél, jól megfázunk... és a pap órákig fog hablatyolni...

ZOLTÁNYFFY Mindig ilyen hülye volt a Kálmán.

FRÍDHOF Emlékeztek? Mikor váratlanul elhatározta, hogy indul helyből távolugrásban, és rögtön az első ugrásnál eltörte a karját!

Frídhof, Pukánszky, Zoltányffy nevet

PUKÁNSZKY Kistarcsán például, én ott csak három hétig voltam, aztán vittek a Csillagba... őt meg jóval később valahova, talán Recskre...

FRÍDHOF De nem, az az Elemér volt...

PUKÁNSZKY Az Elemér?

FRÍDHOF Az Elemér, akit agyonverték, mert le akarta szoktatni őket a suksüközésről...

PUKÁNSZKY Kistarcsán kérlek a Kálmán azt magyarázta, hogy ezt már nem fogják tűrni az angolok meg az amerikaiak, és fel fognak minket szabadítani!

Frídhof, Pukánszky, Zoltányffy nevet

ZOLTÁNYFFY Összefutok a Kálmánnal a fronton, egy ukrán faluban, mínusz negyven fok, mondja nekem a Kálmán, most már biztos, hogy két héten belül felváltanak minket, hallotta a vezérekarnál... hogy az egész hadsereget felváltják... a tiszteket is... na aztán le is húzott két évet a sarkkörön túl, valahol Norilskban... na ott volt mínusz ötvenöt is...

PUKÁNSZKY Mindig hülye volt a Kálmán.

Csend

FRÍDHOF Heute rot, morgen tot.

PUKÁNSZKY Szép halál.

ZOLTÁNYFFY Mindig a hülyéknek van szerencsájük.

Csönd

PUKÁNSZKY Na most akkor mi legyen?
FRÍDHOF Így nem lehet.
ANNAMARI Miről beszéltek ti?

Csönd. Pukánszky visszaül a hokedlire, Vancsurára néz, aztán Frídhofra. Megint Vancsurára néz, megint Frídhofra. Csönd

PUKÁNSZKY Na?
FRÍDHOF Szó sem lehet róla.
PUKÁNSZKY Miért nem?
FRÍDHOF Csak makulátlan előéletű úriember lehet.
PUKÁNSZKY Frídhof, te obstruálsz!
FRÍDHOF Nem állíthatod, hogy úriember!
PUKÁNSZKY Honnét tudod, hogy nem az?!
FRÍDHOF Ne légy nevetséges, Pukánszky.

Frídhof, Pukánszky, Zoltánffy merőn nézi Vancsurát

PUKÁNSZKY Olyan lény, hogy kitölti testével az úrt, mely a teste nélkül üres volna.
FRÍDHOF Nem pontos. Olyan lény, hogy *pont* annyit szorít ki a térből, amennyi a tömege.
ZOLTÁNFFY Nem pontos. Olyan lény, hogy *nem* szorít ki többet a térből, mint a tömege.
VANCSTURA Mit bámulnak rajtam?
PUKÁNSZKY Fajsúly tekintetében bármely közegben lebeg.
ZOLTÁNFFY Maga a közeg.
ANNAMARI Szerintem troglodita.
PUKÁNSZKY Attól még lehet úriember.
FRÍDHOF Úriember ilyen munkát nem vállal.
VANCSTURA Mit tetszik mondani?
PUKÁNSZKY Egy földesúr lehet úriember?
FRÍDHOF Lehet.
PUKÁNSZKY Kizsákmányoló egy földesúr?
FRÍDHOF Marxistán fogalmazva feltétlenül.
PUKÁNSZKY És mégis lehet úriember. Ha bebizonyítom, hogy a kérdéses egyed kizsákmányoló, akkor lehet úriember, igaz?
ZOLTÁNFFY Igaz.
PUKÁNSZKY Frídhof?
FRÍDHOF Ha kizsákmányoló, akkor úriember? (*Nevet*) Jó. Bizonyítsd be. Én fogom védeni. Ki lesz a bíró, Annamari?
PUKÁNSZKY Egy nőnemű asszonyállat? Soha!
ZOLTÁNFFY Akkor én leszek a bíró.

Vancstura feláll, a pianínóhoz megy, felhajtja, nézegeti

ANNAMARI Én nagyon örülök, hogy itt vagytok, rég nem láttalak benneteket, de ez most micsoda?

PUKÁNSZKY Nem értem, szívecském, ezt a szemrehányó árnyalatot a hangodban. Te is meglátogathattál volna minket!

ANNAMARI Én nem járok ki... Elcsúszom, aztán combnyaktörés... és ezen a környéken!... Leütnek, kifosztanak... A nyanyákkal is csak telefonon diskurálok... Már presszóba se járok velük... különben is, majdnem minden barátnőm meghalt már... Van egy bejárónőm, az jön hetente egyszer, az be is vásárol, meg elmegy a patikába... Néha a fiatalok is... akiknek franciaórát meg németórát tartok... Kedvesek... De nem is az, hogy félek... csak nézem az embereket... és valami rémes, üveges üresség van a szemükben... Én itt már annyi nemzedéket megismertem... azokat is kár volt... én ezeket már nem akarom megismerni... látni se akarom őket...

PUKÁNSZKY A szégyen utcái... Les rues du l'honte.

ZOLTÁNFYF Les rues de l'honte.

FRÍDHOF *De la honte.*

PUKÁNSZKY Jó, akkor *de la honte.*

Pukánszky és Zoltánffy Vancsura hátát názi. Vancsura pötyögni kezd a zongorán: „Száz forintnak ötven a fele...”

Annamari, nekünk néha vád- meg védőbeszédet kellett tartanunk latinul a római jog fogalmaival... és az egész osztály szavazott, kinek az érveit fogadja el... A leghülyébbek padsora, az ablak felől, az volt a cigányok padsora... A nihilistáké... Capite censi... És a mindenkori leghülyébb gyerek volt kinevezve cigányvajdának... De ők is szavazhattak... Nemcsak a plebs meg a szenátus...

FRÍDHOF Át lehetett kerülni egyik padsorból a másikba, ha tanult valaki. Ott még nem számított más, csak a tudás.

ZOLTÁNFYF Latinul nem vállalom. Annyira még nekem se jó a memóriám.

PUKÁNSZKY Magyarul.

FRÍDHOF Hagyja már abba azt a klimpírozást!

VANCSURA (*abbahagyja*) Én, kérem, a munkámat végzem. Én szeretem a melómat, sok helyre be bírok jutni, ahova különben nem... Én szeretek bánni az emberekkel...

ZOLTÁNFYF Bánni... Az emberekkel... (*Bólogat*)

VANCSURA Nem mindenki ilyen micsonda. Mért, kicsodák maguk?! Mire vannak föl? Mindjárt összeírom a lefoglalt tárgyakat, és akkor az adós aláírja a jegyzőkönyvet, mert azt úgy hívják, hogy jegyzőkönyv, abból egy példányt itt hagyok, és kalap. Hiába próbáltam itten emberségesen segíteni...

FRÍDHOF Hagyjuk futni.

PUKÁNSZKY Fridhof! Ez nem is obstrukció, ez már úriemberhez méltatlan gyávaság!

ANNAMARI Mi van veletek?

Vancsura irkál valamit, végigjárja lassan a lakást

ZOLTÁNFYF Ügyész úr, védő úr, mindennemű morális és szociális megfontolást tegyenek félre. Ez bíróság.

PUKÁNSZKY Igenis. Nos tehát. Kizárólag gazdasági szempontból szemlélve az ügyet, teljességgel értelmetlen nyugdíjasoktól közüzemi díjhátralékot foglalással behajtani. A szolgáltató vállalatok kinnlevőségei legalább felerészben nagyvállalatok adósságát képezik, ezeket az állam politikai okokból el szokta engedni, és a szolgáltatók előbb-utóbb leírják. A kifizetés tartozása nem sokat számít a szolgáltatók mérlegében.

FRÍDHOF Az adósság mindenképpen tartozás, és tartozást foglalással behajtani jogszerű. Az összeg nagysága jogilag közömbös.

ZOLTÁNYFY Így van.

PUKÁNSZKY Felteszem, a szolgáltató az adósság behajtása érdekében a bíróságnál eljárást indít, majd a végrehajtási végzést követően megtörténik a foglalás, majd az árverés, majd az elárverezett tárgyak elszállítása. Ezek a költségek előlegként a szolgáltatót terhelik. Mire ezt is be tudja hajtani, a pénz romlott. Az árverezés szerény bevételt hoz csupán, a kinnlevőség alig csökken.

FRÍDHOF Sok kicsi sokra megy. Az ilyen árverezés, amennyiben publicitást kap, visszatartó erejű lehet.

ZOLTÁNYFY Így van.

PUKÁNSZKY Az eljárás munkát ad egész sor embernek: a bírónak, a gépiróknak, a végrehajtónak, a kikiáltónak, a szállítóknak... meg azoknak, akik az ilyen peres ügyekkel a szolgáltatóknál foglalkoznak, a bürokratikus gépezetet duzzasztva és hatékonyságát rontva. Mindezek sem az államnak, sem a szolgáltató vállalatnak nem hajtanak hasznot, csakis saját maguknak. Ráadásul olyan rétegeket fosztanak ki végképp, amelyeket sem az állam szociális gondoskodása, sem civil szervezet nem véd.

FRÍDHOF Ez nem ide tartozik.

PUKÁNSZKY Kérem. Az olyan embert, aki végrehajtónak áll, kénytelen vagyok élősdi-nek, tehát kizsákmányolónak tekinteni.

FRÍDHOF Hol az extraprofit, amit egy végrehajtó leföloz? Utasítást kapott, hogy egy adósságot, amelyet nem vitat senki, behajtson. Ez nem kizsákmányolás.

PUKÁNSZKY Egy végrehajtó nem katonai szervezet tagja, nem kényszerrel sorozták be, amit cselekszik, azt nem parancsra teszi. Ha nincs szakképesítése, utcaseprést is vállalhatna. Ő azonban a megélhetésnek ezt az alantas és könnyű formáját választotta.

FRÍDHOF Ez demagógia! A vád mintha azt sugallná: ha senki sem vállalna erkölcsileg problematikus állást, akkor senki sem menne el végrehajtónak, s így a társadalom kikényszeríthetné az adósságok eltörlését... Ez felforgató nézet. Szép eszme, csak utópisztikus.

PUKÁNSZKY Egyes dél-amerikai országokban az áramszolgáltatás ingyenes. Estéknént csodálatos látványt nyújtanak a ragyogóan kivilágított nyomornegyedek. A dolog anyagilag is megéri, a turisták miatt. Konszenzus kérdése, milyen szolgáltatásért kell fizetni...

ZOLTÁNYFY Gazdagság kérdése...

FRÍDHOF Visszautasítom, hogy a magyar jogrendet távoli jogrendekkel hasonlítsák össze. Vannak saját törvényeink, amelyek olyanok, amilyenek, de a betartásukról a társadalomnak gondoskodnia kell.

PUKÁNSZKY Engem börtönbe kell dugni, Annamarit le kell csukni, a Zoltánffy védő urat ki kell telepíteni... Akkor is voltak törvények, ugye, és be kellett őket tartani...

ZOLTÁNYFY Ez nem tartozik a tárgyhoz.

FRÍDHOF Én is erre akartam figyelmeztetni.

PUKÁNSZKY Visszavonom. Csak arra akartam felhívni a figyelmet, hogy aki maga értéket nem termel, és aki a legszegényebbek további elnyomódását cselekvőleg segíti elő, az kizsákmányolónak tekintendő. Igaz, hogy a mai magyar társadalomban a kreativitás abban merül ki, hogy a meglévőt élük fel és osztják el újra – ez a norma azonban civilizált államban nem tekinthető normálisnak...

FRÍDHOF Ez szociális és erkölcsi érvelés, amellyel egy bíróság nem tud mihez kezdeni.

Védencem jogállamban törvényes és bevett munkát vállalt. Nem tekinthető kizsákmányolónak.

ZOLTÁNYFY Uraim: minden jogrendszer a társadalom legerősebb rétegeinek az érdekeit védi, ergo magát a kizsákmányolást és a jogtalanságot védi a társadalom működőképességének érdekében. Elvont igazságosságra a szónokok ne hivatkozzanak. – Ószeres úr!

VANCSURA Nem vagyok ószeres!

ZOLTÁNYFY Akkor vigéc úr! Mennyi a maga javadalmazása?

VANCSURA Kiszállásonként kapok minimum kétezret... és a becsérték százalékát, összegtől függően degresszíve... négy százaléktól fél százalékgig... van költségátalány, összegtől függően degresszíve nyolc százaléktól egy százalékgig... De ebből fizetem az irodabérletet, a titkárnőt, a telefont, mindent!

ANNAMARI Rendes a pasas. Felajánlotta, szerez valakit, aki feketén beköti a villanyomat...

VANCSURA A gázt is!

ZOLTÁNYFY Mi is ezt csináltuk, mikor a TŰKER-nél voltam lehordó: megbuheráltuk a mérleget, és az utolsónak eladtuk, ami a platón megmaradt...

FRÍDHOF Ez nem tartozik a tárgyhoz.

ZOLTÁNYFY Bocsnát. – Amit a tanú előadott, az nem enyhítő, hanem súlyosbító körülmény. Tudatosan meg akarja rövidíteni a végrehajtást kérő államot vagy szolgáltatót. A vád érveit nem tudom elfogadni, a védelem érveit igen, de a tanú vallomása alapján azt az ítéletet hozom, hogy a vádlott kizsákmányoló.

Kis csönd

PUKÁNSZKY Ha kizsákmányoló, akkor úriember. Akkor pedig felkérhető.

FRÍDHOF Ez amolyan hegelianus, még inkább brechti dialektika. Semmi valóságartalma.

PUKÁNSZKY De hát ebben egyeztünk meg az elején! Azt nem lehet utólag felrúgni! Az nyilas-bolsevik eljárás lenne! Kérdezd meg a Zoltánffyt, felkérhetjük-e!

FRÍDHOF Felkérhetjük, Zoltánffy?

ZOLTÁNYFY Ha úriember, akkor igen.

PUKÁNSZKY Kizsákmányoló, vagyis úriember, a feltételek szerint.

Csőnd

VANCSURA Miről beszélnek maguk?

PUKÁNSZKY Egyet se féljen, vigéc úr, maga a magyar jövő.

ANNAMARI Gyerekek... mit akartok ti művelni az én lakásomban?

PUKÁNSZKY Annamari, telefonban nemigen tudtuk volna... Illetve hát el tudtam volna mondani, de akkor te ma be se engedsz ide minket... Ha ez az úr nem lett volna itt, már rég túl lennének rajta... Illetve nem, mert a Kálmán nem jött el... talán szerencse is, hogy itt van ez az úriember...

ANNAMARI Mit akartok itt csinálni?!

FRÍDHOF Nézd, Annamari, ha lennének még olyan helyek... Bay Béla vívóterme mondjuk, vagy Hátszegi... Én nagyon nem szívesen veszek részt ebben...

PUKÁNSZKY Megígérted!

ZOLTÁNYFY Megígérted!

FRÍDHOF Megígértem.

ANNAMARI Mit akartok művelni a lakásomban?!

FRÍDHOF Pukánszky, vedd elő.

PUKÁNSZKY (*a hajókofferhoz megy*) Stilszerűbb lenne egy hegedűtokban... de az rövid.

ANNAMARI Mi van abban a kofferban, Pukánszky!?

PUKÁNSZKY Darabokra szerelt gépágyú összecukható műanyag karácsonyfának álcázva.

ANNAMARI (*önkéntelenül elneveti magát*) De hülye vagy te, Pukánszky.

Pukánszky kinyitja a koffert, kivessz belőle két hosszú, rozsdás kardot, és feltartja őket. Annamari felsikolt. Fügőny

II. felvonás

1. jelenet

Mint az első felvonás végén. Pukánszky leereszti a kardokat, majd a pianínóra teszi őket. Csönd

PUKÁNSZKY Rozsdamarta, nem ragyog. (*Nevet*) Pisztolyt könnyebb lett volna szerezni, még aknavetőt is árulnak potom áron... De igazi kardot nem.

Vancsura odamegy a pianínóhoz, nézegeti a kardokat

ANNAMARI Gyerekek, ne csináljátok! Fridhof!

FRÍDHOF Én próbáltam őket lebeszélni...

PUKÁNSZKY Nem is sértés volt, de gyalázkodás!

ZOLTÁNYFY Ha a Pukánszky annak fogja fel, úgy én hajlandó vagyok lovagias elégtételt adni.

VANCSURA Ezek igazi kardok! A maguké?

PUKÁNSZKY Annamari, a Zoltánffy azt merészelte állítani, hogy te megcsaltál engem, még amikor a feleségem voltál. Ez nem sértés? A Zoltánffy a becsületedbe gázolt, Annamari!

ZOLTÁNYFY Ellenkezőleg! Mindig is mélységesen megragadott, ma is meghat és rajongásra készítet Annamari ellenállhatatlan, tüneményes nőiessége! És ha megcsalta a férjét, akármelyik férjét, biztos, hogy neki volt igaza! Én csak azt sajnálom, hogy nem velem!

PUKÁNSZKY Az az igazság, hogy én csaltam meg őt. Ő pedig engem soha... már ameddig a férje voltam.

ZOLTÁNYFY Ez az igazán sértő állítás, nem pedig az enyém! Jól tudjuk, ha a férjnek mással van viszonya, arról mindig a feleség tehet! Az nem is valódi csalás, az csak kényszercsalás! A volt feleségedet hibáztatod a saját disznóságodért! Te sértegeted őt, nem én!

PUKÁNSZKY Vigéc úr, jegyezze meg: ha egy nőt meg akar tartani, akkor folyamatosan csalja meg. A nő csak azt szereti, aki után kapaszkodnia kell.

FRÍDHOF Annamari, megcsaltad te a Pukánszkyt?

ANNAMARI Nem emlékszem... Isten bizony, nem emlékszem!

PUKÁNSZKY Teljesen mindegy, mi történt a valóságban! A sértés attól még sértés!
FRÍDHOF Éppen úgy veszekedtek, mint mikor arról volt szó, ki dobta messzebbre a füles labdát! És ki segítette át a másikat a nyújtón a nagykelepnél!

PUKÁNSZKY Én őt.

ZOLTÁNYFFY Én őt.

ANNAMARI De hogyan, mikor?

FRÍDHOF Tegnap a presszóban. Odahívott a Pukánszky, hogy valamit megbeszéljünk, közben véletlenül betért a Zoltánffy, leült, beszélgettünk, és akkor... Aztán felhívtuk a Kálmánt, jöjjön le a presszóba... Én addig békitettem őket... Aztán a Kálmán is... Ő még idegesebb lett, mint én... Nem sikerült. Annamari, próbáld meg te.

PUKÁNSZKY A sértés egy hölgyet ért, aki maga nem kérhetett elégtételt, kértem tehát én mint a hölgy becsületének képviselője.

ANNAMARI Magam is meg tudom védeni a becsületemet!

PUKÁNSZKY Irreleváns. Én vagyok a kihívó.

ANNAMARI Ha a Zoltánffy bocsánatot kér, elmarad a párbaj?

PUKÁNSZKY Akkor el.

ANNAMARI Zoltánffy, kérjen bocsánatot!

ZOLTÁNYFFY Nem kérek. Én semmi sértőt nem mondtam, és ha ezt mégis sértésnek fogja fel, akkor meg kell verekednünk.

ANNAMARI Frídhof!

FRÍDHOF Tudod, hogy ilyenek.

Csend

ANNAMARI A párbajhoz négy segéd kell! Orvos is kell...

PUKÁNSZKY Orvosnak itt van a Frídhof. Segéd meg lesz kettő... szükséghelyzet.

ZOLTÁNYFFY Én lovagiasan hozzájárultam, hogy csak két segéd legyen, és az egyikük egyúttal az orvos is, a Frídhof. A másik segéd a handlé úr lesz... ha már a Kálmán volt olyan aljas, és meghalt ma nekünk...

PUKÁNSZKY Nem segéd, annak azért nem eléggé úriember, hanem tanú.

ANNAMARI Mi a különbség?!

PUKÁNSZKY Jogilag semmi. De azért mégis.

ZOLTÁNYFFY Valóban. Nem second, hanem temoin.

PUKÁNSZKY Ha a Brisits tanár úr hallaná a kiejtésedet, forogna a sírjában!

ZOLTÁNYFFY „Brisits Frici, Frici, mért maga oly pici, pici”...

ANNAMARI Gyerekek, ez valami új vicc?

FRÍDHOF Nem úgy fest.

VANCSURA Maguk itt mit fognak?... Ezekkel a kardokkal?

PUKÁNSZKY Frídhof! A segédek állapodjanak meg a feltételekben!

ZOLTÁNYFFY A segéd meg a tanú.

PUKÁNSZKY A segéd meg a tanú.

FRÍDHOF Ajánlatos lenne, ha a tanú úrnak mindenki bemutatkozna. Ahogy szokás.

VANCSURA Mi vagyok én?

PUKÁNSZKY Tisztelt tanú úr, engedje meg, hogy bemutakozzam: Pukánszky Béla Géza tűzér százasos, biztosítási ügynök, faipari rabmunkás, asztalozó vicculajdonos, aszfaltmunkás, villanyszerelő, jogtanácsadó, jelenleg nyugdíjas... Kiválóan tudok hegeszteni, bütübe gyalulni... *(Összevágja a bokáját, tiszteleg)*

FRÍDHOF Mikor Újvidékre vezényelték, epilepsziát színlelt, rögtön visszahelyezték Budapestre... sose volt muszáj disznóságokban részt venni, tudja... még ebben a században sem... hazudik, aki ezt állítja... fel is mentette '45-ben a népbíróság...

PUKÁNSZKY '45-ben még igen... (*Nevet*)

ZOLTÁNYFY Zoltánffy Károly lovassági százados, minisztériumi osztályvezető, internált föld- és pályamunkás, TŰKER-lehordó, gépkocsivezető, üzletkötő, vállalati szb-titkár, jelenleg nyugdíjas... (*Összevágja a bokáját*)

FRÍDHOF Dr. Ajtós Gyula gyermekorvos.

VANCSURA Maga nem micsoda, Frídhof?

PUKÁNSZKY Az csak a magyarosított gúnyneve, akkor kapta, amikor megtudtuk, hogy sebész akar lenni... Friedhof németül azt jelenti, hogy temető.

ZOLTÁNYFY A Frídhof elfajzott alak, sose volt más foglalkozása, még csak le se sittelték... egy dezertőr... egy dögész...

VANCSURA Hogy mi, halottkém?!

FRÍDHOF (*nevet*) Dehogy, csak orvos... a bölcsészek hívtak így minket, orvostanhallgatókat...

ZOLTÁNYFY Mégse sebész lett, hanem gyerekorvos...

PUKÁNSZKY Miért, sebészként a Pommersheim mellett volt adjunktus a Rókusban!

VANCSURA Kicsoda mellett?

PUKÁNSZKY A Pommersheim mellett! A híres Pomi! Nem hallott róla? Még negyven éve sincs, hogy meghalt!

VANCSURA Én még nem is éltem akkor!

PUKÁNSZKY Az nem kifogás. Tessék megtanulni az országot, ahol élni méltóztatik. Micsoda dolog. A Frídhof különben most itt csak segéd lehetne, de szerencsére okleveles sebésztudor is, ahogy a párbajkódexben áll... Jó szakma az övé... Az ugyan nem biztos, hogy szép honunkban egyáltalán lesz-e még gyerek, de beteg gyerek, az mindig lesz...

ZOLTÁNYFY Tanú úr ismeri a háziasszonyt?

VANCSURA Özvegy... doktorné...

ZOLTÁNYFY Özvegy dr. Belohorodszky Aurélné, korábban özvegy Káposztás Kornélné, korábban özvegy dr. Benvoli Olivérné...

PUKÁNSZKY Továbbá volt Pukánszky Béla Gézáné, volt báró Weiss Samuné, volt gróf Abonyi Móriczné... Mi aztán tudjuk, mi a szerelem, vigéc úr!

FRÍDHOF Fiatalember, fogadjon el egy tapasztalatot: azt még kibírjuk valahogy, ha minket nem szeretnek, de azt nem bírjuk ki, ha nincsen kit szeretnünk.

PUKÁNSZKY Az embert sose szerethetik eléggé.

ZOLTÁNYFY Az embert túlságosan szeretik néha, ahhoz képest...

PUKÁNSZKY A Weiss bárót, Annamari második férjét én bűjtattam a háború alatt, mert a báró úr származása nem volt makulátlan... egy szekrényben csücsült a báró úr hónapokig a legénylakásban... Közben meg Annamari megcsalta – na nem velem, hanem egy vezérőrnaggyal...

ANNAMARI Mindenkinek azt kellett hazudnom, hogy a Weiss lelépett Svájcba, engem itthon hagyott a hűtlen ember, és ezt csak úgy tudtam hitelesen elmesélni, hogy valóban el is hittem. Ő lelécelt, engem meg itt hagyott egyedül! És megharagudtam rá, és bosszúból meg is csaltam...

ZOLTÁNYFY Annamari, magát ezért senki sem hibáztatja! Maga akkor ment hozzá a Weisshez, amikor az már életveszélyes volt!

ANNAMARI Én azt akkor nem tudtam, én csak beleszerettem.

ZOLTÁNYFFY A Kassai-Schwerer is ezzel jött, egy osztálytársunk, mikor elvett egy zsidó lányt... hogy beleszeretett...

PUKÁNSZKY Szép lány volt...

ZOLTÁNYFFY Kedves is volt...

PUKÁNSZKY Kedves is volt...

ZOLTÁNYFFY Na mikor jöttek a zsidótörvények, a feleség mentesülhetett volna mint árja-párja, de ő inkább leugrott az ötödikről, kezében a csecsemővel... és a nagyobbik gyerek, az ötéves fiú, ott állt, és nézte...

PUKÁNSZKY Aztán felnőtt a nagyobbik gyerek, lediplomált, és huszonöt évvel később felballagott ugyanazon a lépcsőn az ötödikre, és leugrott ő is...

ZOLTÁNYFFY Le bizony.

ANNAMARI Komoly szemű, érzékeny lány volt, nem túlélő típus... Később úgys elpusztult volna az ostrom alatt vagy még később a kitelepítésben...

FRÍDHOF Annamari férjeiről is köteteket lehetne írni...

PUKÁNSZKY Annamari legnagyobb hőstette a Káposztás... Tudja, őszeres úr, Annamari már hatvan körül járt, és meghirdette a cselédszobát, és a Káposztás is jelentkezett albérlőnek... És szentül fogadta, hogy nők nem fognak járni hozzá, dehogyan járnak hozzá nők... de aztán kiderült, hogy jártak viszont hozzá fiúk... Annamari bepipult, elcsábította, és megtérítette a Káposztást... hatvanévesen... a Káposztás mennyi volt akkor, negyvenöt?

ANNAMARI Miért, a Dénes Zsuka kilencvenkilenc évesen is aktív volt, maga a Szepi mesélte... A Káposztás, az édes fiú volt... Nagyon szerettem... Kár, hogy beteg lett... ápoltam két évig, mégis meghalt... negyvenhét évesen...

FRÍDHOF Pedig akkor még nem volt AIDS.

ANNAMARI Azóta nem kísérleteztem albérlővel.

PUKÁNSZKY Hányszoros özvegy is vagy? Háromszoros? Akkor neked voltaképpen háromszoros özvegyi nyugdíjat kellene kapnod!

ZOLTÁNYFFY Annamari... én itt most tanúk előtt kijelentem, hogy ha a párbaj után életben maradok, megkérem a maga kezét!

ANNAMARI *(nevet)* Előbb is eszébe juthatott volna, Zoltánffy!

ZOLTÁNYFFY Drága Annamari, nekem hatvan éve más sem jár a fejemben! Én titokban a maga minden félrelépését följegyeztem...

ANNAMARI Akkor miért nem kért meg előbb?

ZOLTÁNYFFY Mert hol maga volt férjnél, hol én voltam nős. Hol maga volt börtönben, hol én voltam internálva...

VANCSURA A néninek börtönben is tetszett lenni?

ANNAMARI Tetszettem.

PUKÁNSZKY Az Annamari már elvált a második férjétől, de lefoglák az első férjét, a grófot, aki nem emigrált idejekorán, és világos volt, hogy Annamarira is vadászni fognak... A vagyomból maradt annyi, hogy nyitott egy trafikot... és akkor ráfoglák, hogy összeesküvő, mert nem fogadja el a forintot... négy évvel a forint bevezetése után!

ANNAMARI *(nevet)* Elterjedt a rémhír, hogy a százforintost le fogják bélyegezni... vagyis érvénytelenítik... és mindenki szabadulni akart a százasától, mindenki százassal fizetett, én meg hiába próbáltam aprót beszerezni, nem tudtam visszaadni... és följelentek, hogy nem fogadom el a forintot...

PUKÁNSZKY Daliás idők. Miután kijött a börtönből, akkor jöttem én.

ANNAMARI Dehogyan, előttem volt egy... aki elhagyott... akkor kezdtem inni, éjjel a presszóban...

ZOLTÁNYFFY Akkor még reggelig voltak nyitva a presszók... Istenem, az ötvenes évek!
PUKÁNSZKY Ja igaz. Mindegy. Aztán én szereztem állást Annamarinak... Sofőr lett a TEFU-nál.

VANCSURA Hogy micsoda?

ANNAMARI Teherautósofőr. '56-ig. Jobb, mint traktoristának vagy buszsofőrnek lenni.

PUKÁNSZKY '56-ban kimehettünk volna...

ANNAMARI Bocsáss meg, édesem, mi akkor már el voltunk válva.

PUKÁNSZKY Ja persze.

ANNAMARI Hogy mehettem volna ki? Negyvenegy évesen?! A férjem kiment a lányommal... Azóta se láttam a lányomat, csak az unokámat, egyszer, '88-ban...

VANCSURA Lett egy lánya a néinek?

ANNAMARI Mielőtt letartóztattak. Azért utál a lányom azóta is, mert hagytam magam börtönbe csukni, és ő anya nélkül nőtt fel... De hát amikor kijöttem, vele akartam élni!... de a férjem nem akarta, még hogy az ő lánya, egy börtöntöltelék és osztályidegen anyával?!... az egy vonalas pali volt, aztán ő ment ki '56-ban elsőként...

ZOLTÁNYFFY Annamari, az a főmufti magának nem volt a férje! Én ezt pontosan tudom!

ANNAMARI Tényleg. Mindegy, a lányom apja.

ZOLTÁNYFFY Annamari, hozzám jön feleségül?!

ANNAMARI Eddig miért nem kért meg? Ismerjük egymást évtizedek óta...

ZOLTÁNYFFY Mert olyan jó volt álmodozni magáról... egész életemben... aki még ott van a talonban... jó volt tudni, hogy van egy ideál... akire lehet vágyva vágyni... Az elérhetetlen... Az eszmei... Jobb volt így, mintsem elvenni magát egy időre... De most, hogy maga is sokszoros özvegy, meg már én is özvegy vagyok... Nincs közöttünk többé akadály! Meg hát, korábban maga még nem is volt érett.

PUKÁNSZKY A házasságra, úgy érted?

ZOLTÁNYFFY Úgy.

PUKÁNSZKY Volt neki hat férje, legalább hat huzamos élettársa...

ZOLTÁNYFFY Az én kezemre nem volt érett!

PUKÁNSZKY Az más. – Annamari, menj hozzá!

ANNAMARI *(nevet)* De mért nem akar elvenni egy fiatal?

ZOLTÁNYFFY Mert azokban nincsen meg az alázat. Az alázat a szerelem iránt, az alázat a másik ember iránt. Kísérleteztem az összes évjárattal, higgye el, és mondhatom, hiába simább a bőrük, hiába peckesebb a mellbimbajuk, nem tudnak azok semmit, csak hisztériázni. Jöjjön hozzám feleségül, Annamari!

ANNAMARI Ha ezt a párbaj-hülyeséget abbahagyják, akkor igen.

ZOLTÁNYFFY Azt nem lehet.

PUKÁNSZKY Hát nem is. – Frídhof, légy szíves.

Csend. Frídhof elővesz egy könyvet, és kinyitja

FRÍDHOF Mint vezető segédnek a békítéssel kell kezdenem!

PUKÁNSZKY Tessék az elejéről!

ZOLTÁNYFFY Legyen szabályos!

VANCSURA Maguk párbajozni fognak?! Ezzel a két rozsdás karddal?!

PUKÁNSZKY Nem valami gyors a felfogása magának. – És mi az, hogy rozsdás?! Patinás! Egy múzeumból loptam. Tudtam én, hogy ezek az urak bénák, és nem szereznek... Gondoltam, először is ki kell kapcsolnom a riasztót... még jó, hogy voltam villanyszer-

relő... Nézem a portásfülkében, hát be sincs kapcsolva... Aztán kiderült, hogy a rézkábelt is kilopták a falból...

VANCSURA De hát azt nem lehet! Az gyilkosság! Nem veszek részt!

FRÍDHOF Mentem mortalia tangunt...

VANCSURA Mít mond?!

ZOLTÁNYFFY „Lelkét megérintette az emberi sors...” Vigéc úr itt van velünk egy órája, és még mindig nem tud latinul!

PUKÁNSZKY Nem túl tanulékony az ipse.

VANCSURA Micsoda... idejétmúlt izé!

PUKÁNSZKY Idejétmúlt?! Hol él maga? Mi ugyanis a középkorban élünk, vigéc úr. Keresztesek vonulgatnak át édes hazánkon ENSZ-lobogó alatt, az utcán bármikor ledőhetnek valami gyilkoslével, világi törvénykezés szinte nincs, cuius religio, eius regio, ráolvasással gyógyítanak, gazdasági racionalitás nem létezik, és akkor elavult a párbaj? A maga feje tele van sötétebb babonákkal, mint azoké a boszorkányégetős középkorban!

VANCSURA Magukat megőrijtette a sok rendszerváltás...

PUKÁNSZKY Nem a rendszer a lényeg, hanem hogy mit művelnek egymással az emberek.

ZOLTÁNYFFY Minden rendszer az emberre hasonlít, handlé úr.

FRÍDHOF Az emberből sose jön ki más, csak ami benne van... Legfőljebb nem tud róla, de az van benne... és az jön ki belőle, nem más...

ZOLTÁNYFFY Persze kérdéses... Csupa szerepet játszottam világeletemben... eljátszottam a gyereket, a fiatalot, az érettet, az öreget... és egyik se volt az igazi...

PUKÁNSZKY Na gyerünk.

FRÍDHOF A feltételeket én mint vezető segéd írásban már rögzítettem. Ahogy szabályos. Szigorított kardpárbaj első vérig. Majd a tanú úr jóváhagyja. *(Elővesz egy papírt)* Helyszín Annamari lakása, dátum ma, felek neve itt van, segédek neve... Kihúzom a Kálmánt, és beírom a tanút. Szabad az igazolványát...

Vancsura átadja a fényképes igazolványát

Vancsura László Károly Ignác önálló bírósági végrehajtó...

PUKÁNSZKY De sok neve van magának!...

ZOLTÁNYFFY Apage satanas!

FRÍDHOF Beírom... *(Az igazolványt visszaadja Vancsurának, aki elteszi)* Amint látja, Vancsura úr, ez a könyvecske Clair Vilmos párbajkódexe. Singer és Wolfner irodalmi intézet Rt. kiadása, Budapest, tizenhatodik kiadás.

PUKÁNSZKY *(elővesz egy könyvet)* Én is elhoztam...

FRÍDHOF Ez azért sértő!

PUKÁNSZKY Csak a biztonság kedvéért... A szerző 1929. május havában kelt előszava szerint, idézem: „Nincsen nemzet a világon, ahol annyi becsületügyet intéznének el lovagias úton, mint éppen minálunk, Magyarországon. Társadalmunk és igazságszolgáltatásunk hiányos berendezése is jelentékenyen hozzájárul, hogy így legyen... Azt a merénylőt, aki az ember morális élete, egyéni méltósága, becsülete ellen tör, egyszerű pénzbüntetéssel sújtják, és csak ritka esetben fogházal... Amíg a törvény csak így védelmezi a becsületet, addig a párbajok nemhogy fölöslegesek, de szükségesek...” – Szóval már akkor is... A párbajról, Vancsura úr, jegyzőkönyv készül, és mindenki aláírja. Maga is.

FRÍDHOF A negyedik paragrafus szerint, idézem, „párbajt vívhat mindenki, akit erkölcsi élete és az ellene vagy általa elkövetett sértés lovagias fegyverekkel való elégtételre minősít, illetve kötelez. Párbajképes, aki életének férfikorát már elérte...”. (*Körülnéz*) Ez stimmel. „...és akit a becsülettel összeférhetetlen cselekmények vagy üzelmek nem terhelnek...” Tanúsítom, hogy őket nem terhelik. „A párbaj színhelyén csak a vívófelek, a segédek vagy tanúk és az orvosok lehetnek jelen...” Vagyis Annamari kimegy.

ANNAMARI Nem megyek ki!

FRÍDHOF Pillanat... (*Visszalapoz*) „Nők sem mint vívófelek, sem mint segédek vagy tanúk nem szoktak szerepelni...”

PUKÁNSZKY „Nem szoktak.” Vagyis nincs kizárva. Clair Vilmos nők párbajait is említi! Például Jeanne d’Arc párbaját Montmorency herceggel... Meg azt a két hölgyet, akik Richelieu bíboros szerelméért vetélkedve párbajoztak egymással...

FRÍDHOF Jó, felőlem Annamari bent is maradhat. Majd leül szépen a fotelba, és végignézi, mint Gertrud végignézte Hamlet és Laertes párbaját.

ZOLTÁNYFFY És hol lesz a mérég?

FRÍDHOF A Vancsura végrehajtó úr kávéjában.

ZOLTÁNYFFY Honderű!

FRÍDHOF Nem egyszerű sértést írtam be a jegyzőkönyvbe, hanem gyalázást annak alapján, hogy, idézem a 10. paragrafusból: (*lapoz*) „A megcsalt férj sérelme a tettleges bántalmazás kategóriájába tartozik, és annak legsúlyosabb esete... A nő ellen elkövetett sértés egyenlő értékű az illetőnek védelmére feljogosított férfiún esett sérelemmel...”

PUKÁNSZKY Helyes.

ANNAMARI Frídhof! Hogyhogy te ezt a tébolyt támogatod?!

FRÍDHOF A következő passzust mindazonáltal megfontolásra ajánlom, idézem: „Ha azonban nem törvényes házastársról van szó, a sértés jóval enyhébben minősítendő.”

PUKÁNSZKY Mit akarsz ezzel mondani?

FRÍDHOF Hogy kénytelen leszek a gyalázást kihúzni és sértéssel helyettesíteni, és akkor a párbajfeltételek is enyhébbek.

PUKÁNSZKY Ne viccelj velem, Frídhof! Én a férje voltam Annamarinak!

FRÍDHOF De a sértéskor már nem voltál a férje.

PUKÁNSZKY De a sértés tárgya én mint férj voltam, illetve Annamari feltételezett házasságtörése – amikor még én voltam a férje!

FRÍDHOF A kódex semmiféle halasztott sértésről nem tud. Így a sértés nem sértés, és párbajnak nem lehet helye.

ANNAMARI Remek, Frídhof! – Gyerekek, elmarad a párbaj.

Kis csönd

ZOLTÁNYFFY Add ide a kódexet, Frídhof. (*Elveszi a könyvet, lapoz, keresgél, olvas*) Azt mondja, 15/e paragrafus: „Nő ellen elkövetett sértés esetében a nőt a férje s ha a nő még hajadon vagy özvegy volna, a fivére, vőlegénye, esetleg fia, az édesatyja vagy első ági unokafivére, ha pedig hivatott védője nem volna, egy idegen gentleman is képviselheti...” Pukánszky idegen gentleman, mert már évtizedek óta nem a férje Annamarinak, így megvédheti.

FRÍDHOF Add vissza a könyvet. (*Visszaveszi, olvas*) „...egy idegen gentleman is képviselheti, akit a megcsartott nő a sértés színhelyén és a sértés első pillanataiban védelmére felkért.” Ezt nem olvastad fel, Zoltánffy! Felkérte Pukánszkyt Annamari a védelemre

tegnap délben a presszóban? Nem kérte fel. Pukánszky téged ki se hívhatott! Párbaj tehát nem lesz.

PUKÁNSZKY Pillanat. Azt olvastátok fel, hogy a sértett nő vőlegénye is képviselheti a sértettet. Így van? Akkor Zoltánffy mint Annamari kérője kihívhat engem, mert szerinte én sértettem meg Annamarit.

ZOLTÁNFFY Ki is hívlak.

PUKÁNSZKY Én pedig elfogadom a kihívást.

FRÍDHOF Pillanat. Zoltánffy csak a kérője Annamarinak, de még nem a vőlegénye!

PUKÁNSZKY Mondjál igent, Annamari, és máris a vőlegényed!

ANNAMARI Nem szeretem, ha az exférjem szerez nekem vőlegényt... Tudok én magam is szerezni, ha akarok...

PUKÁNSZKY Fridhof, kérdezd meg Zoltánffytól, megverekszik-e velem, ha te sem vállalod a levezetést, és más sem.

FRÍDHOF Hát nem is vállalom.

ZOLTÁNFFY Megverekszem.

FRÍDHOF Ti nem beszélhettek egymással!

PUKÁNSZKY Kénytelenek vagyunk, ha a vezető segéd ilyen.

ZOLTÁNFFY Egyetértek.

ANNAMARI Miért akartok ti verekedni mindenáron, az ég szerelmére?!

FRÍDHOF *(lapoz)* „33. paragrafus. Tényleges tiszték a kardpárbajt vissza nem utasíthatják. Kivételt képeznek a világháborúban vagy egyébként megrokkant, de tényleges szolgálatban álló tiszték, akiknek rokkantsága lehetetlenné teszi, hogy kardpárbajt vívhassanak.” Bénák vagytok, süketek, vakok, én aztán tudom, én írom fel nektek az orvosságot...

ZOLTÁNFFY Pardon, mi nem vagyunk már tényleges tiszték. Ez a paragrafus ránk nem vonatkozik. És ha vonatkozna is, csak arról van benne szó, hogy visszautasíthatjuk a párbajt, de mi azt nem tesszük.

PUKÁNSZKY Éppen ellenkezőleg.

FRÍDHOF *(olvás)* „88. paragrafus. A segédek a kardpárbajt megtagadhatják: a) Ha megbízójuknak karja annyira béna, hogy azzal a kardot kezelni képtelen. b) Ha megbízójuknak jobb karja vagy egyik lába hiányzik.” Fiatalember, maga a Pukánszky tanúja a Kálmán helyett. Közlöm magával, hogy a Pukánszky jobb karja béna.

PUKÁNSZKY Majd vívok ballal.

ZOLTÁNFFY Akkor én a jobbik helyet követelem! Balkezes vívóval szemben az engem megillet!

ANNAMARI Kétbalkezes...

PUKÁNSZKY Annamari, ez most komoly.

FRÍDHOF Tanú úr, felhívom a figyelmét, hogy Pukánszkynek izomsorvadásos a bal lába, és nem bírja használni.

PUKÁNSZKY Van rajta ilyen modern micsoda, elasztikus merevítő, ha akarja, letolom a nadrágomat, megnézheti.

FRÍDHOF Tanú úrnak felhívom a figyelmét, hogy Pukánszky vesebajban és prosztatabajban szenved...

PUKÁNSZKY Grósztata-proszтата... Kit érdekel?! Különben is, mindez csak a testünk, az nem számít. Add ide azt a könyvet. *(Lapoz a saját könyvében)* Idézem: „Ha azonban ezen testi hibában szenvedő egyének családi állás ellen való sértést követtek volna el, mindezek a tekintetek mellőzendők.”

Csend

ZOLTÁNYFFY Talán kezdjük. (*Odamegy, elveszi a pianínóról az egyik kardot*)

FRÍDHOF A másik végén van a markolat!

ZOLTÁNYFFY Kösz. Egy pillanat. (*Felteszi a szemüvegét*) Csak a test romlékony, a szellem szabad, a lélek halhatatlan. (*Kitörést mutat*) Tus á gós! Tus á droá!

PUKÁNSZKY A Brisits tanár úr megint forog a sírjában.

ZOLTÁNYFFY Ezt a kardot megfogni se lehet rendesen...

PUKÁNSZKY Mert ez igazi.

FRÍDHOF Annamari, én mindent megpróbáltam. – Mint vezető segéd, tisztemnél fogva felszólítom önöket a békülésre. Közlöm továbbá, hogy amennyiben a sértő fél bocsánatot kér, az elégtétel meg van adva, és párbajra szükség nincs.

PUKÁNSZKY Dehogy kérek bocsánatot!

FRÍDHOF Nem neked kell bocsánatot kérned, hanem a Zoltánffynak!

ZOLTÁNYFFY Nem kérek bocsánatot.

FRÍDHOF Pillanat. Nekem mint orvosnak kötelességem a kardokat tökéletesen fertőtleníteni. Az urak szíveskedjenek megmutatni a kardjukat. (*Megszemléli a két kardot*) Ezek, uraim, felettébb rozsdás kardok. Ezeket a nálam lévő szerekkel fertőtleníteni nem tudom. (*Olvás*) „A segédek becsületükkel felelősek azért, hogy a párbajnál használt fegyverek feltétlenül tiszták legyenek.” (*Csend, megint olvas*) „Jusson eszünkbe Kerr Alfonz híres mondása: »Nem a golyók, nem a pengék ölnek, hanem a segédek.«”

Csend

ZOLTÁNYFFY Szerezz másik pár kardot, ha tudsz.

PUKÁNSZKY (*olvás*) 128. paragrafus: „A kardvizsgálatnál különösen nagy súly helyezendő a fegyverek tisztaságára, mert a legparányibb tisztátalanság, például rozsdás, a legkisebb sebést is végzetessé teheti.” (*Felnéz*) Beáll az általános szkepszis... (*Névet, majd tovább olvas*) „Fölötte ajánlatos az is, hogy az orvosok közvetlenül a párbaj előtt fertőtlenítsék a kardok pengéit.” Na kérlek szépen. Fölötte ajánlatos. De nem kötelező.

ZOLTÁNYFFY Fölötte ajánlatos, de nem kötelező.

PUKÁNSZKY Nagy súlyt helyeztél, Frídhof, a kardvizsgálatnál a rozsdára, ezt nyugtázzuk. Figyelmeztettél bennünket. Köszönjük. Kezdhetjük.

ZOLTÁNYFFY Kezdhetjük.

Csend. Pukánszky és Zoltánffy vívóállásba helyezkedik

FRÍDHOF Az urak szíveskedjenek ingujjra vetkőzni.

PUKÁNSZKY Pardon. Máris. (*Leveti a zakóját és a mellényét*)

Zoltánffy is leveti a zakóját és a mellényét. Megint vívóállásba helyezkednek

FRÍDHOF Nadrágtartó nem maradhat, nadrágszíjjal kell helyettesíteni.

Pukánszky leveszi a nadrágtartóját. Zoltánffy vár, neki nadrágszíja van

PUKÁNSZKY Annamari, valamelyik férjedtől csak maradt egy nadrágszíj!

ANNAMARI Nem tudom... Ki szoktam dobálni mindent, úgy évtizedenként...

Pukánszky összefogja a nadrágtartót, és megköti a derekán. Pukánszky is, Zoltánffy is vívóállásba helyezkedik

FRÍDHOF Kéretik a magyaros menzúrát megtartani!

Pukánszky és Zoltánffy kinyújtott karral és karddal egymás kardjának hegyét érintik. Annamari leül a fotelba, tűnődve nézi őket

Felhívom az urak figyelmét, hogy a corps-à-corps támadás tilos.

Pukánszky és Zoltánffy bólint

Az urak négy vezényszót fognak hallani. Az első: En garde. Ennek hallatán az urak tisztelegnek egymásnak. A második: Prêt! Ezt hallván az urak vívóállásba helyezkednek. A harmadik: Allez! Ezt hallván az urak megkezdik a támadást. A negyedik: Halte! Vívás közben bármelyik segéd vagy tanú ezt a vezényszót kimondhatja, s önöknek kötelességük azonnal megállni. Az urak tisztában vannak e vezényszavak jelentésével?

PUKÁNSZKY Igen.

ZOLTÁNFFY Igen.

FRÍDHOF Minthogy gyalázkodásról, nem pedig egyszerű sértésről van szó, az urak a kardjukkal nemcsak vágni, de szűrni is jogosultak.

VANCSURA Jézus Mária...

FRÍDHOF Maga fogja be!

Kis csönd

S'il vous plait! En garde!

Pukánszky és Zoltánffy tiszteleg a karddal

Prêt!

Pukánszky és Zoltánffy vívóállásba helyezkedik. Csönd. Vancsura gyorsan kitölti a két úrlapot

VANCSURA Maguk meg vannak veszve. (Annamarihoz) Itt tessék aláírni.

PUKÁNSZKY (leereszti a kardját) Alá ne írd!

VANCSURA Azt is lehet. Majd egy tanú a házból aláírja. Mindig szoktak akadni... (Az ajtó felé indul)

ZOLTÁNFFY Frídhof, nézz oda...

Zoltánffy Vancsura felé int, Pukánszky is odanéz. Pukánszky és Zoltánffy eldobja a kardot, megelőzik Vancsurát, és fenyegetően az ajtóba állnak. Vancsura megáll

VANCSURA Nálam van spray, velem nem lehet! Hatóság elleni erőszak! Az súlyos!

Pukánszky és Zoltánffy egyszerre ráveti magát Vancsurára, leteperik, kicsavarják a kezéből a sprayt, Zoltánffy elszedi a mobilt, és zsebre vágja, Vancsura mellére térdel, Vancsura nyüszít, rugdal, Frídhof is odasiet, lefogja, Pukánszky körülnéz, feltápázkodik, kihúzza a telefont, és a telefonzsinórral összeköti Vancsura kezét meg lábát, majd Zoltánffy és Frídhof segítségével a pianínó felé gurítja

ANNAMARI Ne csináljátok, gyerekek, mit csináltok, az ég szerelmére?! Frídhof!
FRÍDHOF Inkább a fiúkat féltened.
ANNAMARI Ti megőrültetek!
FRÍDHOF Hát meg.

Pukánszky és Zoltánffy megigazítja a ruháját, lihegve, támolyogva visszabotorkálnak középre, nagy nehezen, nyögdecselve felveszik a kardjukat. Frídhof is rendbe szedi az öltözékét, középre megy. Csönd

PUKÁNSZKY Még szerencse, hogy nincs bennem a katéter... Ki van már vezetve.
ZOLTÁNFFY Az a legrosszabb, amikor csövek lógnak ki az emberből.
PUKÁNSZKY Annál csak az rosszabb, amikor csövek lógnak bele az emberbe.
ZOLTÁNFFY Meg mikor reggel elviszik a melletted levő ágyról az estvéli hullát...
PUKÁNSZKY Annál csak az rosszabb, amikor egy fiatal gyógyultan távozik...
ZOLTÁNFFY Azért kicsit erőlködhettél volna!
PUKÁNSZKY A jobb kezem béna, isiász...
ZOLTÁNFFY Csúszom, csúszom, mondd meg nékem...
PUKÁNSZKY Írni se bírok veled, megtanultam írni ballal... A bal lábam merev... Megtanultam csak jobbal járni... Miért, te olyan fickós voltál!
ZOLTÁNFFY Én félig nem is látok! Lehajolnom nem is volna szabad!
PUKÁNSZKY Nemigen fogunk mi már bosztont vagy shymmit járni...
ZOLTÁNFFY Járunk majd slow-foxot...
FRÍDHOF (*Vancsurához, aki a földön nyüszít*) Nem lesz semmi baja, fiatalember, csak viselje jól magát.
ANNAMARI Ti meg vagytok veszve, ez rajtam bosszút fog állni!
PUKÁNSZKY Nem fog. Elmetéljük neki a nyakát.
ANNAMARI Frídhof, csinálj velük valamit!

Pukánszky és Zoltánffy vívóállásba helyezkedik

FRÍDHOF En garde... Prêt... Allez!

Pukánszky és Zoltánffy összecsap, majd hátrálnak. Nem történt sérülés. Zoltánffy támad, Pukánszky véd. Pukánszky támad, Zoltánffy hátrál. Cseleznek. Összecsapnak. Semmi

Halte!

Pukánszky és Zoltánffy megáll, középre mennek, várnak

En garde... Prêt... Allez!

Pukánszky és Zoltánffy összecsap. Egyszerre megszólal a telefon Zoltánffy zakójának zsebében. Pukánszky és Zoltánffy megáll

Mi az ördög?

VANCSURA A mobilom! Adják ide, tartsák a fülemhez!

Frídhof Zoltánffy zakójához megy, kivieszi a mobilt

FRÍDHOF Hol kell ezt elzárni?

VANCSURA Adja ide!

FRÍDHOF Földhöz vágom, ha nem mondja meg!

VANCSURA Azt a zöld gombot ott lent...

ZOLTÁNFFY Így nem lehet vívni, ilyen körülmények között! Párbaj közben megszólal egy telefon, hát ki hallott még ilyet?!

PUKÁNSZKY A vezető segéd úr ne egy telefonnal piszmojon! Nevetséges!

FRÍDHOF Hol van itt zöld gomb?

ZOLTÁNFFY Szívak a vezető segéd, ilyen nincs! Add ide!

Frídhof odaadja a mobilt Zoltánffynak

Halló... igen, igen...

VANCSURA Ne beszéljen az én nevemben!

ZOLTÁNFFY Egy kicsit zajos helyen vagyok, csókolom... Tessék csak mondani... Hogy az adós még tartozik a kamatokkal? Hát ilyen van, kezicsókolom... Hogy oda tetszik menni, és fejbe tetszik vágni? Hány éves a néni? Hetvenkilenc? Á, az nem kor... én aztán tudom... Hogy az ügyvéd mit mond?

VANCSURA Ez az én ügyem, hát hogy képzeli!?

ZOLTÁNFFY Semmi, csak egy másik ügyfél... Csókolom, üzenem az ügyvéd úrnak, hogy inkább ő menjen oda, és ő vágja fejbe az adóst... Hát fejszével, kezicsókolom... Kisbal-tával, ahogy szokták... *(Elzárja a mobilt, és a nadrágzsebébe dugja)* Na, ez most hatástalannítva van.

VANCSURA Ha nem megyek haza, megnézik a komputerben a mai címeiket, és idetalálnak! A titkárnőm hívni fogja a rendőrséget! A rendőrség ide fog jönni! Magukat le fogják tartóztatni!

PUKÁNSZKY Hú, de megijedtünk!

ZOLTÁNFFY *(a pianínóhoz megy, és a kardot Vancsura nyakához szegezi)* Ne vinnyogjon, kishiam! Maga egy lovagias ügyben tanú, becsülje meg magát! Legyen büszke, kishiam, hogy megtapasztalhatja, milyen is a magyar virtus. Ilyen manapság már ritkán adódik, kishiam. És vigyázzon, mert ez a kard nagyon rozsdás. Ettől vérmérgezést lehet kapni, kishaver.

PUKÁNSZKY Ószeres úr, ne bősztse a Zoltánffyt, mert a Zoltánffy egy *nyakas* kálvinista!

FRÍDHOF Tudja, Vancsura úr, jártak hozzánk evangélikusok meg kálvinisták is, nemcsak katolikusok...

PUKÁNSZKY A Zoltánffy mindig ellógta a hittant, azt füllentette, hogy ő külön hittanra jár...

ZOLTÁNFFY Na. *(Visszamegy a helyére)* Mi van? Ez párbaj vagy történelmi lecke fiúknak?

FRÍDHOF Elnézést az uraktól. En garde... Prêt... Allez!

Pukánszky és Zoltánffy megint feláll, nekiveselkednek, lihegnek, igyekeznek, sántítva és félig bénán hadonásznak. Pukánszky támad, de Zoltánffy kivédi, és alulról megvágja Pukánszky hasát, Pukánszky hasán az ing véres lesz

Halte!

Pukánszky és Zoltánffy leáll, leengedik a kardjukat

VANCSURA Vérzik!

FRÍDHOF Uraim, megállapítom, hogy az önök között fölmerült ügyben a megsértett becsület lovagias úton elégtételt nyert.

ZOLTÁNFFY Pukánszky, bocsánatot kérek.

PUKÁNSZKY Én is bocsánatot kérek, Zoltánffy.

Pukánszky és Zoltánffy összeölelkezik. Annamari a tenyerébe temeti az arcát. Pukánszky és Zoltánffy arcon csókolja egymást. Aztán leteszik a kardot a földre. Csönd

VANCSURA De hát vérzik, nem látják?!

FRÍDHOF *(odamegy Pukánszkyhoz, kezében az orvosi táska)* Vesd le az ingedet, megnézem, kitisztítom...

PUKÁNSZKY Semmiség, nem kell...

FRÍDHOF Hadd nézzem meg...

PUKÁNSZKY Noli me tangere!

FRÍDHOF Pukánszky, ne hülyéskedj!

PUKÁNSZKY Ugyan, kérlek, semmiség! Ne félj, Annamari, a szőnyegedet nem fogom lecsöpögtetni, majd befelé fogok vérezni... *(Nevet, felveszi a mellényét, majd a zakóját, és leül a szabad fotelba)* Annamari, hozhatnád a piát.

2. jelenet

Annamari kimegy. Zoltánffy is fölveszi a mellényét meg a zakóját, leül a hokedlire. Frídhof leteszí az orvosi táskát. Csönd

VANCSURA De hát vérzik!... El fog vérezni!

PUKÁNSZKY *(Zoltánffyhoz)* Szép vágás volt... Kvintből indítva... Tercre számítottam...

ZOLTÁNFFY *(nevet)* Te vágtál meg mindig ezzel a csellel... Mindig tercre számítottam...

PUKÁNSZKY Ha tudnám használni a jobb karomat, sose vágtál volna meg.

ZOLTÁNFFY Mért, nekem volt rosszabb, egy balkezes ellen! *(Vancsurához)* Tudja, ószeres úr, mi rengeteget vívtunk hajdanán... Már a középiskolában elkezdtük, jártunk külön vívásra a Dűpponghoz...

PUKÁNSZKY Ó volt a Szent Imrében a tornatanár.. Nála vívtunk heti két órában, de bármikor lemehtünk a tornaterembe...

FRÍDHOF Kedves kis emberke volt... Minden osztálynak ő tartotta a testnevelést...

ZOLTÁNFFY Illetve volt nekünk még egy testnevelőnk, a Nándor... a rajztanár...

Frídhof, Pukánszky és Zoltánffy nevet

PUKÁNSZKY Még egy testnevelés be volt írva, amit csak a Nándor tartott... a rajztanár!... ugyanis ő tartotta a lövészetet... A zsidók meg a rövidlátók fölmentést kaptak, a mázlisták... Nekünk, magyar fiúknak nem lett volna szabad lőnünk, ugye, Trianon után... a békeszerződésben megtiltották a nagyhatalmak... erre találták ki a furfangos magyarok, hogy még egy testnevelést írtak be, és a rajztanár tartotta... jól átvertük a nagyhatalmakat...

ZOLTÁNYFFY Mi mindig pompásan átvertük a nagyhatalmakat, ebben az évszázadban különösen...

Frídhof, Pukánszky és Zoltánffy nevet

FRÍDHOF A Nándor volt az egyetlen, aki pofozta a kölyköket. Az ilyenek találták fel a kerékpáros-zászlóaljkat a téli Kárpátokba...

PUKÁNSZKY A Dűppong Mihály kedves pofa volt. Törvívásban országos második lett a csapatunk!

ZOLTÁNYFFY Aztán sokat vívtunk a Ludovikán is...

PUKÁNSZKY A Ludovikán tarolt a Boronkay Lajos, fölöttünk végzett a Szent Imrében, öttusázott, mindig ő nyerte kardban a dandárbajnokságot, sebesülten esett fogságba '43-ban, és nem került elő, maradt utána három gyerek...

ZOLTÁNYFFY A Demjanovich Jóska is jól vívott, aki magyarosított Barankayra... De a Boronkayt sose bírta megverni... Rohamtüzér-parancsnok volt, '44 augusztusában esett el... Nőtlen volt, nem maradt utána gyerek...

FRÍDHOF Osztálytársak voltak, a Boronkay meg a Barankay, aki Demjanovichról magyarosított... '27-ben érettségiztek...

Csend

PUKÁNSZKY Érdekes, párbajozni mi sose párbajoztunk. Megvetettük azokat, akik párbajoznak...

ZOLTÁNYFFY Sose párbajoztunk. Éppen ideje volt már.

3. jelenet

Jön Annamari tálcával, rajta poharak, néhány üveg jó ital. Leteszi a tálcát az asztalra, szétpakol, majd leül a fotelba

PUKÁNSZKY *(mindenkinek tölt)* Kedves egészségetekre!

Pukánszky, Frídhof, Zoltánffy, Annamari iszik

ANNAMARI *(Vancsurához)* Ugráljon ide páros lábbal, ott van magának a zongoraszék! Nyugodtan igyék, senki nem fog végrehajtási panaszt tenni magára!

ZOLTÁNYFFY Pukánszky, most már elengedhetnénk a handlé urat.

FRÍDHOF Előbb szépen aláírja a jegyzőkönyvet! Mindjárt meg is írom. Engedelmetekkel... *(Feláll, a pianínóhoz megy, és valamit ír egy lapra, amit a táskájából vesz ki)*

ZOLTÁNYFFY A Frídhofnak igaza van, a formákat be kell tartani. – Handlé úr, szökdécseljen ide, magának is töltöttünk!

PUKÁNSZKY Békaügetés, vigéc úr!

VANCSURA *(fekszik a helyén)* De hát vérzik! Ott folyik ki a vére a zakója alatt! El fog vérezni! Meg vannak örülve! Ilyen a világon nincs!

PUKÁNSZKY Te Zoltánffy... Szerintem mennyit ér ez a két kard?

ZOLTÁNYFFY Ez a két rozsdás bökő?

PUKÁNSZKY Patinás! – Szerintem megérnek vagy 44 ezer forintot.

ZOLTÁNYFFY Szerintem pontosan 44 ezret érnek.

FRÍDHOF *(felnéz az írásból)* Vancsura úr, mennyi is volt Annamari tartozása?

Vancsura hallgat

Végrehajtó úr, kérdeztem valamit.

VANCSURA Őrült gyilkosokkal nem tárgyalok...

ZOLTÁNYFFY Benne is felébredt a magyar virtus! *(Vancsurához megy, és a kardot hanyagul a torkának támasztja)* A legjobb barátom vérét nem átallom ontani, és akkor a te véredtől megijednék?

VANCSURA Ott van az asztalon...

PUKÁNSZKY *(felveszi a papírt az asztalról, megnézi)* 44 536 forint. Zoltánffy, mennyit ér akkor egy patinás kard?

ZOLTÁNYFFY 22 268 forintot.

PUKÁNSZKY Na, ószeres úr. Lefoglalta ezt a két díszkardot, és ezzel az ügy be van fejezve. Magának úgysis enyves a keze. Hand-lés...

ZOLTÁNYFFY Na ne!

FRÍDHOF Jaj, ne!

PUKÁNSZKY Pardon. – Maga tölti ki a jegyzőkönyvet, vagy töltsen ki a bal kezemmel én?

VANCSURA Vigye vissza a múzeumba, tolvaj!

PUKÁNSZKY Dehogy viszem! Ellopni könnyű volt, de visszalopni?! Azt észrevennék, megyek be két karddal, és lógatom fel a falra... Ez olyan, mint lilimotpirás után visszaadni a hölgy szüzességét!

FRÍDHOF Vancsura úr, úgy gondolom, az ajánlatunk korrekt. El is sinkófalhatja, ha akarja...

ZOLTÁNYFFY Az ilyenek szoktak kulipintyót birtokolni a Balatonon... A többi jobbágytelekre húzott viskó mellett... Az erkélyükön szarvasagancs... *(Nevet)* A kardok majd ott díszlegnek a pozdorjafalon, lehet mutogatni az ámuló zsellérnőknek...

FRÍDHOF Mielőtt a két kard lefoglalását aláírásával hitelesíti, szíveskedjék a párbajról készült jegyzőkönyvet is aláírásával hitelesíteni.

VANCSURA Azt hova küldik?!

FRÍDHOF Sehová. Nincsen már fellebbviteli testület, úgyhogy én fogom őrizni. És a halálom után a fiam. Ha ugyan ki nem dobja azonnal.

VANCSURA Akkor minek aláírni?!

FRÍDHOF Mert ez a forma, Vancsura úr. A formák tisztelete nélkül minden szétesik. Majd fogja tapasztalni.

ZOLTÁNYFFY A Dűppong szokta volt mondogatni: „A bolsevik tempó ott kezdődik, hogy az ember túlteszi magát a szabályokon...”

FRÍDHOF Ameddig ezeket alá nem írja, addig itt fog heverni összekötözve.

Csend, Fridhof visszamegy az asztalhoz, leül. Koccintanak, isznak. Csend

ZOLTÁNYFFY Nézzétek, gondolkozik! Hallom a kerekék csikorgását az agyában... Már amennyire egy ilyen Jedermann egyáltalán gondolkozni képes.

PUKÁNSZKY Egy everyman.

ZOLTÁNYFFY Everyman... A te angolszász vonzalmaid! Inkább homunculus. Az ilyenek miatt volt kibírhatatlan az életünk. Pedig milyen szépen élhettünk volna, még ebben a században is! Sőt még itt, Magyarországon is! Budapest is milyen szép város lenne üresen!

FRÍDHOF Honderű.

ZOLTÁNYFFY A börtön se lenne rossz hely, az a baj, hogy ott is emberek vannak.

PUKÁNSZKY Az járt jól, aki magánzárkába került – de csak ha vallásos volt vagy gazdag lelkületű.

ANNAMARI Milyen jó is lett volna egy magánzárka!

ZOLTÁNYFFY Majd szóljatok Szent Péternek, hogy engem ugyan ne támasszon fel embernek az úristen... kőbor macskának igen, ecetfának igen... csak embernek ne, soha többé.

PUKÁNSZKY Majd szólok. Habár, azok odaát, mesélik, süketek és vakok – a legrohadtabb bürokraták.

Csend. Koccintanak, isznak

VANCURA Aláírom.

FRÍDHOF Na. *(Odamegy, megpróbálja kiszabadítani a telefonzsinórból, vesződik)*

ZOLTÁNYFFY Drága Annamari, nem győzők csodálkozni a maga fenomenális előrelátásán, amiért ilyen hosszú telefonzsinórt használ!

PUKÁNSZKY Az a szokása, hogy telefonálás közben készülékkal a kezében mászkál. Rémes. Ez legalább annyira válóok, mint a hideg láb. Nem akarlak lebeszélni, hogy elvedd, de ne mondd, hogy nem figyelmeztettek.

Fridhofnak közben sikerül kicsomóznia a telefonzsinórt. Vancsura a tagjait dörzsöli. Fridhof visszadugja az aljzatba, felveszi a telefont, majd visszateszi

FRÍDHOF Van vonal. – Na itt írja alá.

Vancsura nagy nehezen feláll, aláírja a párbajjegyzőkönyvet. Pukánszky felveszi a papírokat az asztalról, odaviszi a pianínóhoz. Vancsura gyorsan mindkét példányba ír valamit, valami más áthúzza, és aláírja. Pukánszky az egyik példányt elveszi, belenézi, bólint, visszaviszi az asztalhoz

PUKÁNSZKY Annamari, ez a te példányod. Tedd el jól, te kardos menyecske...

ANNAMARI *(átveszi, belenézi)* Pecset is kell rá!

VANCURA *(odasántikál, előszedi a pecsétjét, lepecsételi, csönd)* A mobilom!

Zoltánffy feláll, kivesszi a mobilt a nadrágzsebéből, a kardokat és a mobilt ráteszi a pianínóra, majd visszaül az asztalhoz

ZOLTÁNYFFY Én a maga helyében nem kísérleteznék följelentgetéssel. A kezünkben van a párbajról készült jegyzőkönyv, handlé úr. A maga aláírásával. Maga ennek a bűnténynek a részese volt. Szükség esetén mi valamennyien tanúsítjuk, hogy maga önként

és dalolva. Arról nem beszélve, hogy maga ezeket a kardokat hivatalosan lefoglalta. Hat férj után mindössze két patinás kardot örökölni, az a minimum. De hozzátehetem, ezzel a jegyzőkönyvvel mi nem fogunk visszaélni. Mi úriemberek vagyunk, handlé úr.

Kis csönd

Magával egyébként nem az a baj, vigéc úr, hogy rossz ember. Magával az a baj, hogy ember.

PUKÁNSZKY Ha szégyell két karddal mászkálni, ószeres úr, magának ajándékozom a hajókoffert.

Vancsura kinyitja a koffert, belerakja a két kardot, becsukja, zsebre vágja a mobilt, elteszi a jegyzőkönyvet

VANCSURA Órültek! *(Kezében a kofferral kirohan)*

4. jelenet

PUKÁNSZKY Hogy siet!

ZOLTÁNYFY *(kiált)* Ne siessen, vigéc úr, odaér! – Ezek még sietnek...

PUKÁNSZKY Végre magunk között vagyunk. – Azért a Kálmán igazán meghalhatott volna holnap reggel.

ZOLTÁNYFY Á, mindig linkóci volt a Kálmán. – Az Oppermann Balduin épp egy Aranyballadát elemzett, mikor odanéz: „Mi az, te eszel?” Mire a Kálmán: „Nem, tanár úr kérem, csak a fogamon van valami...”

Nevetnek

PUKÁNSZKY Azt bírta mondani a Schwartznak németből: „Tell schoss das Haupt seines Kindes glücklich ab”!

Nevetnek

FRÍDHOF A Kálmán volt az első táblás, mikor másodikká lettünk sakkban a nyolcadikosok mögött...

PUKÁNSZKY Mikor kint voltunk a cserkész-világdzsemborin Angliában... Ahol még a Rothermere gróffal is találkoztunk... „Justice for Hungary”... Na, ott volt egy fingóverseny, azt a Kálmán nyerte meg... Csak a sátorban volt érvényes... lehetett látni, hogy több száz méterről egyszerre hárman rohanni kezdenek... be a sátorba... két tanúnak kellett jegyzőkönyveznie... *(Nevet)* Nagyvenőt nemzet fiai nézték, és nem értették, mit rohannak a magyarok!

FRÍDHOF Megette az aranyhalat, elevenen... *(Annamarihoz)* Úgy lehetett bekerülni az osztályelitbe... A Zenkóczy írta az USA-ból, hogy a fia a Harvardon egy fraternitybe úgy került be, hogy meg kellett ennie egy aranyhalat, elevenen, a hatvanas években...

ZOLTÁNYFY Mikor a Bosnyák Pongi felhívta latinból, hogy milyen szerkezet ez, és a Kálmán azt mondta, accusativus cum infinitivo... Kérdi a Pongi: „Hol van itt accusativus, hol van itt infinitivus?!” Mire a Kálmán: „Nincsenek kitéve!” *(Nevet)*

*Frídhof és Pukánszky is nevet*FRÍDHOF Nincsenek kitéve! (*Röhög*)PUKÁNSZKY Nincsenek kitéve! (*Vínyog*)

ZOLTÁNYFFY „Hol van itt accusativus, hol van itt infinitivus?” Erre a Kálmán: „Nincsenek kitéve!”

FRÍDHOF „Hol van itt accusativus, hol van itt infinitivus?”

PUKÁNSZKY „Nincsenek kitéve!”

Frídhof, Pukánszky és Zoltánffy harsogva röhög

FRÍDHOF Honderű!

PUKÁNSZKY Halhatatlan honderű!

ZOLTÁNYFFY Verhetetlen honderű! – Nincsenek kitéve!

Lassan megnyugszanak még fel-felröhögve, koccintanak, isznak. Csönd

A Horváth Lacika volt az első halottunk, ötödik után nyári szünetben elütötte a villamos...

FRÍDHOF Milyen jó volt matekból...

PUKÁNSZKY Ácsorogtunk a németvölgyi temetőben, és nem értettünk semmit...

ZOLTÁNYFFY Aztán még a temetőt is felszámolták...

*Csönd*PUKÁNSZKY (*felnéz a csillárra*) Milyen meleg fényük van... „Melo, melo po vszjej zemlje, / vo vszje pregyelü. / Szvecsá gorela na sztole, / szvecsá gorela...”

ZOLTÁNYFFY Mit jössz megint a Don-kanyarral?!

PUKÁNSZKY Paszternak, a Zsivago-versekből. „Az asztalon meg gyertya égett, / gyertya égett...” A hatvanas évek elején oroszul akartam tanulni, külker levelező óhajtottam lenni... Felhívtam a Simonffy-Tóth Ernőt, de neki nem volt ideje, tanított a Bolyaiban, ő ajánlotta a Mihály bácsit... Mihail Popov... Nem meséltem?

ZOLTÁNYFFY Kérlek szépen, mi olykor évtizedekre szem elől veszítettük egymást, ha nem csalódom... és ha lenne még családi fészünk, nem lennénk megint ennyire jóban...

FRÍDHOF Bezárult a kör.

PUKÁNSZKY Lehetett hatvan-egynéhány éves a Mihály bácsi akkoriban... Húsz évvel volt idősebb, mint én... és bácsiztam...

ZOLTÁNYFFY Egy hatvanas taknyost?! Istenem, ha ma volnék hatvanéves!

PUKÁNSZKY Orvos volt ifjan Pétervárott, a cári gárdaezred orvosa... volt egy szép felesége, két szép kislánya, mikor kitört a forradalom... a feleségét meg a kislányait felkoncolták... na akkor emigrált Párizsba, ott összeveszett a fehérekkel, akkor elment Bulgáriába, ott összeveszett a többi fehérrel, és akkor eljött Magyarországra, a harmincas évek elején. Lefogták, és internálták mint bolsevik ügynököt. Ücsörög a táborban a Mihály bácsi, váratlanul jön egy humanitárius látogató, valami gróf, látja, intelligens a Mihály bácsi arca, beszédbe elegedik vele franciaul, németül, angolul, és pár hét múlva kiengedték Mihály bácsit, és egy év múlva ő lett a magyarországi pravoszlávok főpapja... Én se akartam elhinni, de mutatta a fényképét, gyönyörű férfi abban a papi díszruhában, szakállasan... Mondta, buktak rá a magyar nők, hát el is

hiszem... Na, jött a háború, lefogta a Gestapo mint bolsevikot, jöttek az oroszok, kiszabadították, és vitték Munkácsra mint fehér emigránst, és elítélték és felkötötték. És ott lóg az akasztófán a Mihály bácsi, mikor hírnök jó lóhalálában, hogy a Sztálin épp aznap törülte el a halálbüntetését. Na, levágják gyorsan a Mihály bácsit, felélesztik, és elvitték a tajgába, ott gürcölt évekig, mínusz hatvan fokban. És közben írogatta a leveleit a Központi Bizottságnak, hogy ő magyar állampolgár, engedjék vissza a hazájába... És csodák csodája visszaengedték, meg is érkezett Budapestre '56 szeptemberében egyetlen fillér nélkül... '56-ot már szimplán megúsztam... orosz tanított aztán... Na a Mihály bácsinak megvolt egy csomó Nyugaton kiadott orosz könyv, az '59-ben Párizsban kiadott Zsivago is, azt olvastuk... „Metyel lepila na sztyeikle / kruzski i sztrelü, / szvecsá gorela na sztole, / szvecsa gorela...” „A hóvihar az üvegre köröket, nyilatkat rajzolt, és az asztalon gyertya égett, gyertya égett...” Akkor mi már nem voltunk együtt, Annamari, mégis rád gondoltam... Most is gyertya ég...

Csend

Szegény Mihály bácsi... Mennyi lehet most? Százöt-százhat éves...

Csend, Frídhof és Annamari összenéz

FRÍDHOF Ők is megkapták a magukét, az oroszok...
ZOLTÁNYFFY Megkapták ők is...

Csend

PUKÁNSZKY *(megköszörüli a torkát)* Jó volt nálad, Annamari. Jó volt veletek, fiúk. Mint egy omló szirten... az idő zátonyán... – Zoltánffy, vedd feleségül. Annamari, neki még nem voltál a felesége. – Frídhof, köszönöm...

FRÍDHOF Ne írjak neked gyógyszert?

PUKÁNSZKY Nem kell, van mindenem. *(Feláll)* Megyek... még nincs kész a leckém... Kínai nyelvtanfolyamra járok másfél éve... Nehéz nyelv... Jó nehéz... De már nem adnának el a pekingi piactéren... Fiatalokkal tanulok együtt, helyesek... Még nincs kész a leckém holnapra... Hazamegyek.

FRÍDHOF Várjál, elkísérlek.

PUKÁNSZKY Nem kell, majd a körúton fogok egy taxit.

A többiek is felállnak. Pukánszky megcsókolja Zoltánffyt, Frídhofot arcon, majd kezét csókol Annamarinak, és kimegy

5. jelenet

ZOLTÁNYFFY Én is indulok... *(Feláll)* Ja, mielőtt elfelejteném: Annamari, jöjjön hozzám feleségül! – A gyerekeim nem törődnek velem, az unokáim nem törődnek velem... Addig jó, amíg kicsik a gyerekek, őket könnyű imádni... aztán felnőnek, az baj, de akkor jönnek az unokák, amíg kicsik, könnyű őket imádni... de azok is felnőnek... és akkor van a baj... azt már többnyire túl se lehet élni, hál' istennek... de hát nekem pechem van, látja... mióta megözvegyültem, mászkálok otthon a négy fal között, az

egy koporsó, én meg mint egy rovar... nem lehet folyton futni, úszni meg evezni... szinte felmászom a falra, szinte felmászom a mennyezetre... mint egy rovar... ha hozzám jönne, visszamásznék a padlóra... Olyanokat álmodom, hogy belépek egy felvonóba, tele van, miattam nem indul, kitéssékelnek... páternoszterral kísérletezem, de nem tudok beszállni, és ha mégis, nem tudok kiszállni ott, ahol szeretnék...

FRÍDHOF Én azt szoktam álmodni, hogy meccsen vagyok a fiammal, kigyullad a stadion, menekülnénk, de nem tudunk a tömegtől...

ZOLTÁNYFY Ez jó álom, még van kit féltened... – Eleinte az apámhoz kezdtem hasonlítani, az jó volt, aztán a nagyapámhoz, még az is jó volt, most a dédapám néz rám a tükörből, akit sose láttam... és közben a lelkem olyan, mint egy kamaszé!

ANNAMARI Nem az a baj, hogy megöregszik az ember. Az a baj, hogy a vágy nem öregszik.

FRÍDHOF Írjak neked gyógyszereket?

ZOLTÁNYFY Tegnap írtál a presszóban, nem emlékszel? (*Kézet csókol Annamarinak*) Én aztán nem csalnám meg... Csak legyen kivel veszekedni, legyen kit utálni! Nem bánom, ha megcsal, de engem csaljon meg! Jöjjön hozzám feleségül! Szeretnék eldicsekedni vele a srácoknak... Nagyot néz majd a Kálmán!... Meg a srácok mind... Ajtósy, Angyal, Árendás, Bán, Biczó, Boncz, Cseresznyák, Csizmazia...

FRÍDHOF Országos első lett latinból, a Csizmazia...

ZOLTÁNYFY Ne zavarj! – Cseresznyák, Csizmazia, Czoba, Dózsa, Erődi-Harrasch, Fetsch, Fischer, Folláth, Földes, Gáspár, Glédula, Gonda...

Kis csönd

Na szia, Frídhof!

FRÍDHOF Szia.

Zoltánffy kimegy

6. jelenet

Csönd. Annamari leül. Frídhof leül. Isznak. Csönd. Sötétebb lesz, már csak a petróleumlámpa és a gyertyák világítanak

ANNAMARI Egy csomó altatót kellett volna felírnod a Pukánszkynak. Sok-sok altatót.

Csönd

FRÍDHOF Gondoltam rá.

ANNAMARI Írathatnál magadnak az orvos barátaiddal. Írhatnál nekem, én aláírom a vényt, te pedig kiváltod, és odaadod a Pukánszkynak...

FRÍDHOF Csokonai matematikát tanult a halálos ágyán...

Csönd

Tele van áttétellel. Csoda, hogy az agyát még nem támadta meg.

ANNAMARI Biztos, hogy vérmérgezést kap most?

FRÍDHOF Nem biztos. De lehet.

Csend

Az első eutanáziám... Milyen lehet otthon egyedül bevenni azt a rengeteg gyógyszert?
Így könnyebb volt neki...

Csend

Én még sose öltem embert... Illetve egyszer igen...

ANNAMARI (*élesen*) Frídhof! Nem te ölted meg a kislányodat, hanem a feleséged! Nem tehetsz róla, hogy megtévelyodott a feleséged!

FRÍDHOF Dehogynem tehetek róla. Én ragasztottam rá a magam bajait...

ANNAMARI Harminc éven át vezekeltél! Nem volt elég? Harminc éven át gyerekek ezreit gyógyítottad vezeklésül!

FRÍDHOF Minél kevésbé láttam az élet értelmét, annál dühödtebben gyógyítottam a gyerekeket...

ANNAMARI Gondolj a fiadra! Kárpótlásul küldte őt neked vénségedre az isten!

FRÍDHOF „Vitézek, mi lehet e széles föld felett...” Hát a semmi... Milyen furcsa, hogy mégis van büntudat, mégis van vezeklés... – Alig látom a srácot, korán megy, későn jön... Reggel még jó, kimegyek a konyhába, nézem, amikor reggelizik... az az álmos kamasz, abban még benne van a gyerek, aki az enyém... pár szót beszélgetünk... az jó... Próbálok előre látni, mi lesz belőle, tiszta ember-e, mocsok ember-e... és nem tudom, mit kívánjak neki... Sokat gondolok a Kelemen adjunktusra... a Pommersheim mellett dolgozott... elgázosították a feleségét és a két kicsi gyereket... a háború után elvett egy szép, rigid és frigid nőt, azzal a feltétellel, hogy sose lesz gyerekük, és nem is lett... Egész életében bosszút akart állni... De kicsodán? Aztán meghalt infarktusban... a felesége rákban, pár éve...

Csend

Érdekes, bármennyire imádom is a fiamat... és bármennyire nem vagyok is hívő... mostanában úgy érzem, nemsokára találkozom az én kicsi lányommal... vár rám valahol... Most negyvennyolc éves lenne, talán egy fiatal nagymama... de ő négyévesen vár engem... és ez megnyugtat, örömmel tölt el, az örömtől sírok... Ne haragudj, Annamari...

ANNAMARI Írjál nekem altatót.

Frídhof vényt vesz elő, kitölti, leteszi az asztalra, feláll

Szerinted a Zoltánffy tudta?

FRÍDHOF Én nem mondtam meg neki... A Pukánszkynak se úgy mondtam meg tegnap... Hívott, nézzem meg a leleteit... Nem lehet őszintén megmondani, nem igaz, hogy lehet... Végig az volt bennem, mit mondjak a Pukánszkynak, ha sok altatót akar felírni... De nem kérte... És akkor bejött a Zoltánffy, és valahogy nagyon hamar összekapott a Pukánszkyval... Hetvenkét éve elkezdtek ugratni egymást a Verpeléti úton, és sose hagyták abba, most meg mintha komolyan... A Zoltánffy fura pasas... az egyik leghülyébb volt az osztályban, aztán kitűnően érettségizett, nem is értették... Ő nem olyan, aki tudja... de mindent érez...

ANNAMARI Véletlenül járt arra a Zoltánffy?

FRÍDHOF Azt mondta... és összekaptak... Először nem vettem komolyan... Aztán odahívtuk a Kálmánt... nem látszott maródinak, csak rettentően felizgult...

Csend

Lehet, hogy a Kálmán ebbe halt bele?! Akkor ez nem egy eutanázia, hanem kettő!...

Csend

Hogy ezek összebeszéltek a hátam mögött?... És a Kálmán rögtön felfogta?...

ANNAMARI Szerinted a kardokat tegnap délután szerezte a Pukánszky? Bement lóhalálában az első múzeumba, és csak úgy leakasztotta őket a falról?

Csend

FRÍDHOF A szemetek! (*Nevet*) Hát, lehet...

Csend

Annamari, hívjuk fel a Pukánszkyt, odamegyek, kitisztítom a sebét, van nálam a táskában tetanusz... Én orvosi esküt tettem!

ANNAMARI Ez nem orvosi ügy.

FRÍDHOF Mégis, hívjuk fel!

ANNAMARI Mindig ilyen volt, a házasságunk alatt is ő provokálta ki, hogy megsértsem... Ez a jó neki...

Csend

És mit kívánjunk neki? És mit kínálunk neki?

Csend

Milyen alapon akarjuk őt felülbírálni? Ő is felhívhat téged, ha meggondolja magát.

FRÍDHOF Nem fog felhívni, ismerem.

Csend

Menj feleségül a Zoltánffyhoz, Annamari. – Ne haragudj, az ital...

ANNAMARI (*aláírja a receptet*) Ne felejtsetd itt.

Frídhof elteszi a receptet, kezét csókol Annamarinak, és kimegy

7. jelenet

Annamari a telefonhoz megy, fölveszi, belehallgat, majd leteszi. Megigazítja a virágot, keresztet vet. Tárcsáz

ANNAMARI Halló... Már otthon? Ja, hogy taxival... Maga csak fut, de sétálni nem bír? Én nem fogok magával futkorászni, hallja? Figyeljen ide, Zoltánffy... Én feleségül megyek magához... Ne üvöltjön, megsüketülök! – Találkozzunk holnap... A maga kedvéért hajlandó vagyok lemenni az utcára... Ne örüljön, várjon... Van egy feltételem. Kötünk házassági előszerződést vagy mi a neve... A vagonunk külön marad... Én a saját lakásomban maradok, és maga is a sajátjában... Ne üvöltjön, még nem a férjem!... Hogy miért? Mert magának olyan zseniális ötlete is támadhat, hogy az egyik lakást adjuk ki, és akkor éjjel-nappal szagolhatom a maga hónaljszagát... én abból már kinőttem... Jó... holnap délután négykor... *(Leteszi a telefont, felveszi a pianínó tetejére tett levelet, közelebb húzza a petróleumlámpát, feltesz egy szemüveget, hangosan betűzgeti a levelet)* „Kedves Nagyike, remélem a pénzt kapod meg. Ha kéne több, ird hozám és én küldöm neked akor még. Remélem jól vagy Nagyike. Én a Bernardot otthagytam fakép és most van nekem szerető Juan, egy tüzes mexikói és megyek vele hamar Grönland ahol ő ás. Juan nagyon szép csak van neki család Mexikóba és négy gyerek, nagyon szereti őketek, csak nem a feleség szereti, de engem nagyon szeret. Hát nem tudok. Lehet hogy két év múlva megyünk Európe, ha ott lesz neki meg a projekt, akkor tenálad is beugrunk. Nagyike, vegyél emailt a computer... *(Újra betűzi, még közelebb húzza a petróleumlámpát)* Vegyél emailt a computeredba és akkor gyakran írok hozád. Adig hozám írnál, te sose nem írsz, de azért én nem haragszok és én nagyon szeret tégedet. A Juant te biztos nagyon szeretni fogol...”

Függöny

Mosonyi Aliz

BOLTOSMESÉK

Hulló Könnyek Boltja

A Hulló Könnyek Boltjába jönnek a vevők, hull a könnyük. – Mit akarnak éntőlem akkor? – kérdezi a boltos, hiszen hát hull! – Hogy hulljon szebben, záporozzon, a pillákon rezgő harmat, hogy a szívre hasson, a szívre, a szívig! – Ilyeneket én nem tudok – mondja a boltos. – Akkor maga csak egy semmi kis esőmester – mondják a vevők, és kimennek a boltból, sírva.